

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний технологічний університет

ННІ економіки, управління і бізнесу ім. Г.Е. Вейнштейна
Кафедра національної та міжнародної економіки
Ступінь вищої освіти – перший (бакалавр)
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітня програма «Економіка підприємства»

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

**на тему: «Економічне обґрунтування стратегії зниження витрат
на ТОВ «Вінтрест»**

ШИФР КРБ.ЕП.1.576-03.3.1

Здобувача Богомолова Р.М.

Керівник доцент Фрум О.Л.

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від 12.06.2026 р., протокол № 17

**Завідувач кафедри національної
та міжнародної економіки _____**

Тетяна КУЛАКОВСЬКА

Одеса – 2026 рік

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ННІ економіки, управління і бізнесу ім. Г.Е. Вейнштейна

Кафедра національної та міжнародної економіки

Ступінь вищої освіти – перший (бакалавр)

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма «Економіка підприємства»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри національної

та міжнародної економіки

_____ проф. Кулаковська Т.А.

«22» жовтня 2025 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ

Богомолу Роману Михайловичу

1. Тема роботи: «Економічне обґрунтування стратегії зниження витрат на ТОВ «Вінтрест» затверджена наказом ОНТУ від 22.10.2025 № 576-03.
2. Термін здачі здобувачем закінченої роботи 12.06.2026 р.
3. Вихідні дані до роботи: статистична звітність роботи підприємства за два роки; історія підприємства, наукові статті, монографії та інші публікації за темою інноваційної політики підприємства, інформація з мережі Інтернет.
4. Перелік питань, які потрібно розробити: 1. Теоретико-методичні основи обґрунтування стратегій зниження витрат підприємств. 2. Техніко-економічний аналіз господарської діяльності ТОВ «Вінтрест». 3. Обґрунтування та оцінка ефективності інвестиційного проєкту виробництва нового продукту на ТОВ «Вінтрест».
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) таблиць – 9, рисунків – 2.
6. Дата видачі завдання 22.10.2025р.

Керівник _____ к.е.н., доц. Фрум О.Л.

Завдання прийняв до виконання _____ Богомол Р.М.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітки
1. Розробка теоретичного розділу кваліфікаційної роботи	01.02.26 – 01.03.26	Виконано
2. Техніко-економічна характеристика підприємств та економічний аналіз за напрямом кваліфікаційної роботи за два роки	02.03.26 – 20.04.26	Виконано
3. Проєкт заходу зі зниження витрат на ТОВ «Вінтрест»	21.04.26 – 15.05.26	Виконано
4. Оформлення кваліфікаційної роботи	16.05.26 – 12.06.26	Виконано

Здобувач-дипломник _____ Богомолів Р.М.

Керівник роботи _____ Фрум О.Л.

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувач-дипломник _____ Богомолів Р.М.

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота бакалавра містить 118 сторінок, 60 таблиць, 1 рисунок, список літератури з 56 найменувань, 1 пропонування.

Метою кваліфікаційної роботи є економічне обґрунтування стратегії зниження витрат на ТОВ «Вінтрест» та розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності підприємства.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- дослідити теоретичні основи управління витратами підприємства;
- визначити сутність та особливості стратегії зниження витрат;
- провести аналіз фінансово-економічної діяльності ТОВ «Вінтрест»;
- обґрунтувати напрями вдосконалення стратегії зниження витрат ТОВ «Вінтрест»;
- оцінити економічну ефективність запропонованих заходів ТОВ «Вінтрест».

Об'єктом дослідження є процес управління витратами на ТОВ «Вінтрест».

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти економічного обґрунтування стратегії зниження витрат на ТОВ «Вінтрест».

За результатами виконаної роботи сформульовані висновки та пропозиції з визначення ефективної інноваційної політики для ТОВ «Вінтрест».

Отримані результати можуть бути використані підприємством у подальшій виробничо-господарській діяльності.

Рік виконання роботи 2026.

Рік захисту роботи 2026.

ПЛАН

	стор.
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБГРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЙ ЗНИЖЕННЯ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВ	7
1.1. Сутність і значення собівартості продукції як економічної категорії, її види й класифікація витрат	7
1.2. Методи групування витрат в системі управління витратами підприємства	18
1.3. Шляхи зниження витрат підприємства та стратегії їхньої реалізації	21
Висновки за розділом 1	27
РОЗДІЛ 2. ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «Вінтрест»	29
2.1. Організаційно-технічна характеристика ТОВ «Вінтрест»	29
2.2. Фінансово-економічний аналіз виробничо-господарської діяльності ТОВ «Вінтрест» за два роки	41
2.3. Аналіз конкурентного середовища ТОВ «Вінтрест»	67
Висновки за розділом 2	78
РОЗДІЛ 3. ОБГРУНТУВАННЯ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЄКТУ ВИРОБНИЦТВА НОВОГО ПРОДУКТУ НА ТОВ «ВІНТРЕСТ»	81
3.1. Планування повної собівартості нового продукту	81
3.2. Калькулювання витрат на одиницю продукції та розрахунок повної собівартості за проєктом	84
3.3. Розрахунок грошових потоків від проєкту	86
3.4. Оцінка економічної ефективності інвестиційного проєкту з виробництва нового продукту	87
3.5. Оцінка впливу запропонованого заходу на основні	92

техніко-економічні показники підприємства

Висновки за розділом 3 95

ВИСНОВКИ 97

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 102

ДОДАТКИ 108

ВСТУП

У сучасних умовах розвитку економіки України особливого значення набуває проблема підвищення ефективності діяльності підприємств та забезпечення їх конкурентоспроможності. Нестабільність ринкового середовища, зростання цін на сировину, енергоносії та логістичні послуги змушують підприємства шукати нові підходи до управління витратами. Одним із ключових напрямів підвищення економічної ефективності є формування та реалізація стратегії зниження витрат, яка дозволяє оптимізувати використання ресурсів, збільшити прибутковість та зміцнити позиції підприємства на ринку.

Особливо актуальною дана проблема є для підприємств виноробної галузі, діяльність яких значною мірою залежить від вартості сировини, сезонності виробництва, енергетичних витрат та коливань попиту. ТОВ «Вінтрест» є одним із підприємств виноробної промисловості України, основним видом діяльності якого є виробництво виноградних вин. Підприємство функціонує в умовах високої конкуренції та постійних змін економічного середовища, що потребує впровадження ефективної системи управління витратами для забезпечення стабільного розвитку та підвищення фінансових результатів діяльності.

Актуальність теми кваліфікаційної роботи полягає у необхідності пошуку дієвих механізмів економічного обґрунтування стратегії зниження витрат на підприємстві з метою підвищення його конкурентоспроможності та фінансової стійкості. Раціональне управління витратами дозволяє підприємству не лише скоротити собівартість продукції, але й забезпечити більш ефективне використання виробничих ресурсів, збільшити рівень рентабельності та адаптуватися до сучасних ринкових умов.

Теоретичні та практичні аспекти управління витратами підприємства досліджувалися багатьма вітчизняними та зарубіжними науковцями. Значний

внесок у розвиток теорії управління витратами зробили такі зарубіжні вчені, як Майкл Портер, Пітер Друкер, Роберт Каплан, Робін Купер, які розглядали питання стратегічного управління витратами, конкурентних переваг та підвищення ефективності діяльності підприємств. Серед українських науковців проблеми формування витрат, їх аналізу та оптимізації досліджували Ф.Ф. Бутинець, Г.В. Савицька, Л.В. Нападовська, С.Ф. Голов, М.Д. Білик та інші. У своїх працях вони розглядали методичні підходи до аналізу витрат, формування собівартості продукції, управлінського обліку та стратегічного управління підприємством.

Незважаючи на значну кількість наукових праць, питання економічного обґрунтування стратегії зниження витрат на підприємствах виноробної галузі потребують подальшого дослідження з урахуванням сучасних умов господарювання та специфіки діяльності конкретних підприємств. Саме тому дослідження особливостей формування та реалізації стратегії зниження витрат на ТОВ «Вінтрест» є актуальним і практично значущим.

Метою кваліфікаційної роботи є економічне обґрунтування стратегії зниження витрат на ТОВ «Вінтрест» та розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності підприємства.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- дослідити теоретичні основи управління витратами підприємства;
- визначити сутність та особливості стратегії зниження витрат;
- провести аналіз фінансово-економічної діяльності ТОВ «Вінтрест»;
- обґрунтувати напрями вдосконалення стратегії зниження витрат ТОВ «Вінтрест»;
- оцінити економічну ефективність запропонованих заходів ТОВ «Вінтрест».

Об'єктом роботи є процес управління витратами на ТОВ «Вінтрест».

Предметом роботи є теоретичні, методичні та практичні аспекти економічного обґрунтування стратегії зниження витрат на ТОВ «Вінтрест».

У процесі дослідження були використані такі методи: аналіз і синтез, економічний аналіз, метод порівняння, статистичний метод, графічний метод, методи фінансового аналізу та економічного прогнозування.

Інформаційною базою дослідження стали наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених, нормативно-правові акти України, фінансова звітність ТОВ «Вінтрест», статистичні дані та інформаційні ресурси мережі Інтернет.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання запропонованих рекомендацій для вдосконалення системи управління витратами на ТОВ «Вінтрест», що сприятиме підвищенню ефективності виробничої діяльності, зміцненню конкурентних позицій підприємства та забезпеченню його стабільного розвитку в сучасних економічних умовах.

Апробація результатів дослідження. Основні положення дослідження були представлені та отримали схвалення на VIII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (Одеса. 16-17 квітня 2026 року).

Публікації. За результатами кваліфікаційної роботи опубліковано 1 наукова праця загальним обсягом 0,1 д.а., з них 0,1 д.а. належить особисто автору.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБГРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЙ ЗНИЖЕННЯ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Сутність і значення собівартості продукції як економічної категорії, її види й класифікація витрат

У сучасних умовах господарювання одним із найважливіших показників ефективності діяльності підприємства є собівартість продукції. Саме вона відображає рівень витрат на виробництво та реалізацію продукції, характеризує ефективність використання ресурсів підприємства та безпосередньо впливає на фінансові результати діяльності суб'єкта господарювання. Від рівня собівартості залежить конкурентоспроможність продукції, прибутковість підприємства, його фінансова стійкість та перспективи розвитку.

Собівартість продукції є складною економічною категорією, яка характеризує у грошовій формі витрати підприємства на виробництво і реалізацію продукції, виконання робіт або надання послуг. Вона охоплює витрати на сировину, матеріали, паливо, енергію, оплату праці, амортизацію основних засобів, витрати на управління виробництвом та інші витрати, пов'язані з господарською діяльністю підприємства [1, с. 201].

Собівартість продукції – це виражені в грошовій формі поточні витрати підприємства на її виробництво та збут (маркетинг, доставку, продаж).

Простіше кажучи, собівартість показує, у скільки конкретно грошей підприємству обійшлося створення однієї одиниці товару чи послуги. Сюди входить усе: від сировини та зарплати робітників до комунальних послуг заводу та амортизації (зносу) обладнання.

У науковій літературі поняття «витрати» та «собівартість продукції» розглядаються як взаємопов'язані економічні категорії, проте мають різний зміст і призначення. Основні наукові підходи до поняття «витрати» є такими.

1. Економічний підхід. Витрати трактуються як сукупність ресурсів (матеріальних, трудових, фінансових), спожитих у процесі виробництва та реалізації продукції. Вони відображають вартісну оцінку використаних факторів виробництва.

2. Бухгалтерський підхід. Згідно з обліковою концепцією, витрати – це зменшення економічних вигід підприємства у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу. Такий підхід використовується для формування фінансової звітності.

3. Управлінський підхід. Витрати розглядаються як об'єкт управління та контролю, що впливає на ефективність діяльності підприємства, формування цінової політики та прибутковість виробництва [2, с. 351].

Основні наукові підходи до поняття «собівартість продукції» є такими.

1. Традиційний підхід. Собівартість продукції визначається як грошове вираження всіх витрат підприємства, пов'язаних із виробництвом та реалізацією продукції. Вона є узагальнюючим показником ефективності використання ресурсів.

2. Обліково-калькуляційний підхід. Собівартість розглядається як результат калькулювання витрат за певними об'єктами обліку (виріб, замовлення, процес, вид продукції). Основна увага приділяється методам розподілу витрат і формуванню виробничої собівартості.

3. Управлінський підхід. Собівартість використовується як інструмент прийняття управлінських рішень щодо оптимізації витрат, планування виробництва та підвищення конкурентоспроможності підприємства. Сучасні концепції передбачають застосування систем target costing, goal-costing, ABC-costing тощо [2, с. 353].

Собівартість продукції тісно пов'язана з категорією витрат виробництва. Проте ці поняття не є тотожними. Витрати виробництва відображають усі витрати підприємства, пов'язані з процесом виробництва,

тоді як собівартість включає лише ті витрати, які безпосередньо стосуються виготовленої та реалізованої продукції.

У таблицях 1.1 та 1.2 наведено наукові до визначення поняття «витрати» та «собівартість продукції».

Таблиця 1.1

Наукові підходи до визначення поняття «витрати»*

Автор	Визначення
Глушач Ю., Фальченко О.	Витрати – це зменшення економічних вигід підприємства внаслідок вибуття активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу.
Колісник О., Суходольська Д.	Витрати є вартісним вираженням ресурсів, використаних у процесі виробництва та реалізації продукції.
Вергун В. С., Цвек О. В. Воронко Р. М.	Витрати розглядаються як сукупність економічно обґрунтованих затрат, необхідних для здійснення господарської діяльності та отримання доходу.
Яценко В. Ф.	Витрати виступають об'єктом управління та контролю, що формує фінансовий результат діяльності підприємства.

*Джерело: складено автором на основі [3-6]

Таблиця 1.2

Наукові підходи до визначення поняття «собівартість продукції»*

Автор	Визначення
Глушач Ю., Фальченко О.	Собівартість продукції відображає рівень витрат підприємства та є основою для формування ціни й оцінки ефективності виробництва.
Вергун В. С., Цвек О. В., Воронко Р. М.	Собівартість є результатом калькулювання витрат, віднесених на конкретний об'єкт обліку (виріб, замовлення, процес).
Яковенко Р. В.	Собівартість продукції – це грошове вираження поточних витрат підприємства на виробництво та збут продукції.
Кудирко О. М., Коцера Н. В.	Собівартість є узагальнюючим показником, який характеризує ефективність використання всіх видів ресурсів підприємства.

*Джерело: складено автором на основі [3; 5; 7, с. 118; 8]

Аналіз наукових джерел свідчить про відсутність єдиного підходу до визначення понять «витрати» та «собівартість продукції». Проте більшість науковців розглядають їх як взаємопов'язані економічні категорії, що характеризують процес використання ресурсів підприємства.

Щодо поняття витрат, науковці акцентують увагу на різних аспектах цієї категорії. Так, Ю. В. Глушач та О. В. Фальченко [3] трактують витрати з позиції бухгалтерського обліку як зменшення економічних вигід підприємства внаслідок вибуття активів або виникнення зобов'язань. Натомість О. Колісник та Д. Суходольська [4] розглядають витрати як вартісну оцінку ресурсів, спожитих у процесі виробництва та реалізації продукції. В. Ф. Яценко [6] підкреслює управлінський характер витрат, визначаючи їх як об'єкт контролю та управління, що впливає на фінансовий результат діяльності підприємства.

Стосовно поняття собівартості продукції, більшість дослідників погоджуються, що вона є узагальнюючим показником виробничої діяльності підприємства. Так, Р. В. Яковенко [7] визначає собівартість як грошове вираження поточних витрат на виробництво та реалізацію продукції. В. С. Вергун, О. В. Цвек та Р. М. Воронко [5] наголошують на калькуляційному аспекті, розглядаючи собівартість як результат розподілу та узагальнення витрат за конкретними об'єктами обліку. О. М. Кудирко та Н. В. Коцеруба [8] акцентують увагу на її ролі як показника ефективності використання ресурсів підприємства.

Отже, ключова відмінність між досліджуваними категоріями полягає в тому, що витрати відображають загальний процес споживання ресурсів у ході господарської діяльності підприємства, тоді як собівартість продукції характеризує частину цих витрат, безпосередньо пов'язану з виробництвом і реалізацією конкретної продукції (таблиця 1.3).

На основі проведеного аналізу доцільно визначити витрати як вартісну оцінку ресурсів, спожитих підприємством у процесі здійснення господарської діяльності. Можна зробити висновок, що витрати є ширшою економічною категорією, яка характеризує споживання ресурсів підприємства у процесі господарської діяльності. Тоді як собівартість

продукції являє собою сукупність витрат, безпосередньо пов'язаних із виробництвом та реалізацією продукції, виражених у грошовій формі.

Таким чином, собівартість є похідною категорією від витрат і виступає одним із найважливіших показників ефективності діяльності підприємства.

Таблиця 1.3

Порівняльна характеристика понять «витрати» та «собівартість продукції»*

Ознака порівняння	Витрати	Собівартість продукції
Економічна сутність	Споживання ресурсів підприємства	Вартісне вираження витрат на виробництво продукції
Обсяг охоплення	Усі витрати підприємства	Лише витрати, віднесені на конкретний вид продукції
Мета визначення	Облік, аналіз, контроль та управління	Оцінка ефективності виробництва та ціноутворення
Об'єкт віднесення	Господарська діяльність загалом	Окремий вид продукції, робіт або послуг
Результат використання	Формування фінансового результату	Визначення вартості одиниці виробленої продукції
Інформаційне призначення	Для внутрішніх і зовнішніх користувачів	Переважно для управління виробництвом та ціноутворення

*Джерело: складено автором на основі [2, с. 354; 3; 4; 5; 9]

У ринковій економіці собівартість продукції виступає важливим інструментом управління підприємством. Вона використовується для визначення ціни продукції, оцінки ефективності діяльності підприємства, розрахунку прибутку та рентабельності, а також для прийняття управлінських рішень щодо оптимізації витрат і підвищення ефективності виробництва [10, с. 346].

Як економічна категорія собівартість має дві ключові особливості

1. Грошова форма: усі різноманітні витрати (години праці, тонни металу, кіловати електроенергії) зводяться до єдиного знаменника – грошей.
2. Поточний характер: сюди включаються лише ті витрати, які безпосередньо стосуються виробництва поточної партії продукції.

Собівартість показує, у що обходиться підприємству продукція, що випускається їм. У собівартість включаються перенесені на продукцію

витрати минулої праці (амортизація основних фондів, вартість сировини, матеріалів, палива й інших матеріальних ресурсів) і витрати на оплату праці працівників підприємства (заробітна плата) [10, с. 347].

Витрати на виробництво утворюють виробничу (заводську) собівартість, а витрати на виробництво і збут – повну собівартість промислової продукції. Перелік включених до собівартості поточних витрат визначено у Податковому кодексі України [11].

Собівартість продукції є одним із ключових показників діяльності підприємства, що відображає рівень витрат на виробництво та реалізацію продукції. Вона безпосередньо впливає на формування прибутку та конкурентоспроможність підприємства.

Собівартість продукції – це грошове вираження витрат підприємства на виробництво і реалізацію продукції.

Економічна сутність собівартості полягає у тому, що вона:

- характеризує рівень використання ресурсів підприємства;
- є основою визначення ціни продукції;
- впливає на формування прибутку;
- виступає показником ефективності виробництва;
- є інструментом контролю за витратами підприємства [12, с. 284].

У сучасних умовах господарювання зниження собівартості продукції є одним із головних напрямів підвищення ефективності діяльності підприємств. Скорочення витрат дозволяє збільшити прибуток, підвищити конкурентоспроможність продукції та зміцнити фінансовий стан підприємства.

Собівартість продукції виконує низку важливих функцій:

- облікову – забезпечує облік витрат підприємства;
- контрольну – дозволяє контролювати ефективність використання ресурсів;
- аналітичну – використовується для аналізу діяльності підприємства;

- ціноутворюючу – є основою формування ціни продукції;
- стимулюючу – сприяє пошуку резервів зниження витрат [13, с. 322].

У системі управління підприємством собівартість продукції є одним із ключових показників, який використовується для планування, аналізу та контролю виробничо-господарської діяльності.

Собівартість продукції має надзвичайно важливе значення для діяльності будь-якого підприємства незалежно від форми власності чи галузі господарювання. Вона безпосередньо впливає на результати фінансово-господарської діяльності та визначає ефективність функціонування підприємства.

Перш за все, собівартість є основою формування ціни продукції. У ринкових умовах підприємство повинно встановлювати таку ціну, яка б забезпечувала покриття витрат та отримання прибутку. Чим нижча собівартість продукції, тим більші можливості підприємства щодо формування конкурентоспроможних цін [14, с. 316].

Важливе значення собівартості полягає також у тому, що вона безпосередньо впливає на прибуток підприємства. При незмінному рівні цін зниження собівартості продукції призводить до збільшення прибутку та рентабельності виробництва.

Собівартість продукції є одним із основних показників ефективності використання ресурсів підприємства. Аналіз структури витрат дозволяє виявити резерви економії матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Значення собівартості проявляється також у тому, що вона:

- характеризує технічний і організаційний рівень виробництва;
- відображає ефективність використання основних засобів;
- показує рівень продуктивності праці;
- є базою для економічного аналізу;
- використовується при плануванні діяльності підприємства [15, 427].

Собівартість – це не просто цифра в бухгалтерському звіті, а потужний інструмент управління. Його значення проявляється у кількох головних аспектах.

1. Основа для ціноутворення. Бізнес не може встановити ціну «зі стелі». Щоб працювати не у збиток, мінімальна ціна товару має покривати його собівартість.

$$\text{Ціна} = \text{Собівартість} + \text{Прибуток} \quad (1.1)$$

2. Критерій ефективності виробництва. Якщо собівартість на вашому підприємстві вища, ніж у конкурентів, це тривожний сигнал. Це означає, що ви неефективно використовуєте ресурси, переплачуєте за сировину або маєте забагато застарілого обладнання.

3. База для визначення прибутку. Прибуток – це різниця між виручкою від продажу та собівартістю. Що нижча собівартість при тій самій ринковій ціні, то більший прибуток отримує підприємство.

4. Інструмент для прийняття рішень. Аналіз собівартості допомагає керівництву вирішити стратегічні питання: чи варто запускати новий продукт, чи краще купувати деталі у постачальника, чи виробляти їх самостійно, і де саме можна скоротити витрати без втрати якості [14, с. 389; 16, с. 420].

Головний закон економіки підприємства: зниження собівартості – це головне внутрішнє джерело зростання прибутку компанії та підвищення її конкурентоспроможності на ринку.

Таким чином, собівартість продукції є одним із найважливіших економічних показників діяльності підприємства, який характеризує ефективність виробництва та визначає фінансові результати господарювання.

Собівартість визначають за формулою:

$$C = \text{Виробничі витрати} + \text{Адміністративні витрати} + \text{Витрати на збут} \quad (1.2)$$

У практиці господарювання розрізняють різні види собівартості продукції залежно від складу витрат, часу розрахунку та призначення.

Виділяють наступні види собівартості продукції:

- виробничу;
- повну;
- планову;
- фактичну (таблиця 1.4) [10, с. 435].

За часом формування розрізняють такі види собівартості:

- планова собівартість. Планова собівартість визначається на початку планового періоду на основі прогресивних норм витрат ресурсів та запланованих показників діяльності підприємства. Використовується для планування витрат та контролю за їх рівнем;
- фактична собівартість. Фактична собівартість відображає реальні витрати підприємства на виробництво і реалізацію продукції за певний період. Вона визначається на основі даних бухгалтерського обліку.
- нормативна собівартість. Нормативна собівартість розраховується на основі встановлених норм витрат матеріалів, праці, енергії та інших ресурсів. Вона використовується для оперативного контролю за витратами.

За складом витрат розрізняють такі види собівартості:

- цехова собівартість включає витрати окремого виробничого підрозділу підприємства, пов'язані з виготовленням продукції;
- виробнича собівартість охоплює всі витрати підприємства, пов'язані з виробництвом продукції;
- повна собівартість містить виробничу собівартість та витрати на збут продукції.

За способом обчислення розрізняють такі види собівартості:

- індивідуальна собівартість характеризує витрати на виготовлення одиниці конкретного виду продукції;
- галузева собівартість відображає середній рівень витрат у певній галузі економіки [1, с. 215; 13, с. 347].

Таблиця 1.4

Характеристика видів собівартості продукції*

Вид	Характеристика
Виробнича	Витрати на виробництво
Повна	Включає витрати на збут
Планова	Розрахункова
Фактична	Реальна

*Джерело: складено автором на основі [10, с. 435]

Витрати підприємства – це сукупність витрат матеріальних, трудових, фінансових та інших ресурсів, які використовуються у процесі виробництва та реалізації продукції.

Згідно з Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» витрати визнаються одночасно зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань підприємства [9].

Витрати є об'єктивною економічною категорією, без якої неможливе здійснення господарської діяльності. Їх рівень залежить від:

- масштабів виробництва;
- технології виробництва;
- організації праці;
- продуктивності праці;
- ефективності використання ресурсів [13, 358].

Раціональне управління витратами є важливою умовою забезпечення прибутковості підприємства.

Собівартість є важливим інструментом управління витратами підприємства.

У сучасних умовах господарювання ефективне управління витратами є важливою умовою забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

Управління витратами включає:

- планування витрат;
- облік витрат;
- контроль за витратами;
- аналіз витрат;

- пошук резервів їх скорочення [12, с. 305; 14, с. 392].

Основними методами управління витратами є:

- нормативний метод;
- метод директ-костингу;
- ABC-метод;
- стандарт-кост;
- система управління витратами за центрами відповідальності (таблиця 1.5) [12, с. 305; 14, с. 392].

Таблиця 1.5

Особливості сучасних методів управління витратами*

Метод	Особливість
ABC	Управління за видами діяльності
Direct costing	Управління тільки змінними витратами
Standard costing	Управління нормативними витратами

*Джерело: складено автором на основі [12, с. 305; 14, с. 392]

Раціональне управління витратами дозволяє:

- зменшити собівартість продукції;
- підвищити прибутковість;
- покращити фінансовий стан підприємства;
- забезпечити ефективне використання ресурсів [16, с. 311].

Зниження собівартості продукції є важливим резервом підвищення прибутковості підприємства та зміцнення його конкурентних позицій на ринку.

Собівартість продукції є економічною категорією, що відображає в грошовій формі сукупність витрат підприємства на виробництво та реалізацію продукції. Вона характеризує ефективність використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів та виступає важливим інструментом ціноутворення, планування й оцінки результатів діяльності підприємства.

Собівартість продукції є однією з найважливіших економічних категорій, яка характеризує рівень витрат підприємства на виробництво та

реалізацію продукції. Вона відіграє важливу роль у системі управління підприємством, оскільки використовується для формування цін, визначення прибутку, оцінки ефективності виробництва та прийняття управлінських рішень.

Собівартість продукції безпосередньо впливає на конкурентоспроможність підприємства, його фінансові результати та перспективи розвитку. В умовах ринкової економіки особливого значення набуває проблема зниження собівартості продукції шляхом ефективного використання ресурсів та впровадження сучасних методів управління витратами.

Класифікація витрат має важливе значення для організації бухгалтерського обліку, планування, аналізу та контролю діяльності підприємства. Рациональне управління витратами дозволяє забезпечити ефективне функціонування підприємства, підвищити рівень прибутковості та зміцнити конкурентні переваги.

1.2. Методи групування витрат в системі управління витратами підприємства

Ефективне управління витратами неможливе без їх правильного групування. Це дозволяє аналізувати структуру витрат та приймати обґрунтовані рішення.

Групування витрат – це їх систематизація за певними ознаками з метою аналізу та управління.

Класифікація витрат має велике значення для організації бухгалтерського обліку, аналізу та управління діяльністю підприємства.

Витрати класифікуються за:

- економічними елементами;
- статтями калькуляції;
- поведінкою (постійні / змінні) (таблиці 1.6 та 1.7) [9; 17, с.420; 18, с. 415; 19, с. 363].

Таблиця 1.6

Методи групування витрат підприємства*

Метод	Суть
За елементами витрат	Загальна структура
За статтями калькуляції	Призначення витрат
За поведінкою витрат в обсягах та часі	Постійні / змінні

*Джерело: складено автором на основі [9; 17, с.420; 18, с. 415; 19, с. 363]

Таблиця 1.7

Класифікація витрат підприємства за ознаками*

Ознака	Вид витрат
За складом	Матеріальні, трудові
За поведінкою	Постійні, змінні
За функціями	Виробничі, адміністративні

*Джерело: складено автором на основі [9; 17, с.420; 18, с. 415; 19, с. 363]

Відповідно до економічного змісту (за економічними елементами) витрати поділяються на наступні статті.

1. Матеріальні витрати. Включають витрати на сировину, матеріали, паливо, енергію, комплектуючі вироби.

2. Витрати на оплату праці. Охоплюють заробітну плату працівників підприємства.

3. Відрахування на соціальні заходи. Містять єдиний соціальний внесок та інші соціальні відрахування.

4. Амортизація. Відображає поступове перенесення вартості основних засобів на готову продукцію.

5. Інші операційні витрати. Включають витрати на відрядження, зв'язок, оренду, страхування тощо [20, с. 247].

За статтями калькуляції витрати поділяються на:

- сировина та матеріали;
- паливо й енергія;
- основна заробітна плата;
- додаткова заробітна плата;
- загальновиробничі витрати;

- адміністративні витрати;
- витрати на збут;
- інші витрати [20, с. 249].

За способом включення у собівартість витрати поділяються на:

- 1) прямі витрати – безпосередньо пов'язані з виробництвом конкретного виду продукції;
- 2) непрямі витрати – пов'язані з виробництвом кількох видів продукції та розподіляються між ними умовно.

До прямих витрат належать витрати, пов'язані з виробництвом окремих видів продукції (на сировину, основні матеріали, напівфабрикати, комплектуючі тощо), які можуть бути безпосередньо включені до їх собівартості.

До непрямих витрат належать витрати, пов'язані з виробництвом кількох видів продукції (витрати на утримання та експлуатацію устаткування, загальновиробничі, загальногосподарські витрати), що включаються до собівартості за допомогою спеціальних методів. Непрямі витрати утворюють комплексні статті калькуляції (тобто складаються з витрат, що включають кілька елементів), які відрізняються за їх функціональною роллю у виробничому процесі [21, с. 299; 22, с. 193].

У залежності від обсягу виробництва витрати поділяються на:

- 1) постійні витрати, що не залежать від зміни обсягів виробництва у короткостроковому періоді;
- 2) змінні витрати, що змінюються пропорційно до зміни обсягів виробництва [23].

За ступенем впливу обсягу виробництва на рівень витрат вони поділяються на:

- умовно-змінні;
- умовно-постійні.

До умовно-змінних витрат належать витрати, абсолютна величина яких зростає із збільшенням обсягу випуску продукції і зменшується з його зниженням.

Умовно-постійні – це витрати, абсолютна величина яких із збільшенням (зменшенням) випуску продукції істотно не змінюється [23].

За календарними періодами витрати поділяються на:

- поточні;
- одноразові.

Поточні (тобто постійні) – звичайні витрати або витрати, у яких періодичність менша, ніж місяць.

Одноразові (тобто однократні) – витрати, які здійснюються періодично (періодичність більша, ніж місяць) і спрямовуються на забезпечення процесу виробництва протягом тривалого часу [23].

За доцільністю витрати класифікуються як:

- 1) продуктивні витрати, пов'язані з нормальним процесом виробництва;
- 2) непродуктивні витрати, які виникають унаслідок недоліків організації виробництва [24].

За місцем виникнення витрати можуть виникати:

- у виробничих цехах;
- адміністративних підрозділах;
- допоміжних виробництвах;
- службах збуту [24].

Групування витрат є основою ефективного управління підприємством.

1.3. Шляхи зниження витрат підприємства та стратегії їхньої реалізації

Зниження витрат є одним із головних напрямів підвищення ефективності діяльності підприємства

Зниження собівартості – це головне завдання для підвищення конкурентоспроможності будь-якого бізнесу. Якщо компанія навчиться

виробляти продукт дешевше, ніж конкуренти (без втрати якості), вона зможе або отримати більший прибуток, або знизити ціну і завоювати ринок.

У сучасних умовах високої конкуренції підприємства змушені постійно шукати шляхи зниження собівартості продукції.

Основними джерелами зниження собівартості продукції виробничого підприємства є такі.

Виробничі ресурси і поліпшення їхнього використання:

- трудові ресурси, підвищення продуктивності праці і зниження заробітної плати на одиницю продукції;
- основні фонди, зростання фондівіддачі;
- оборотні фонди, прискорення оборотності, зменшення нормативу оборотних фондів [25-27].

Поліпшення управління ланками (сферами) підприємства.

Наявність попиту на продукцію підприємства і ринків збуту.

Зниження податкового тиску на собівартість виробництва та конкурентно-привабливі ціни реалізації продукції [28].

В табл. 1.8 перелічені основні методи визначення впливу чинників на зниження собівартості продукції підприємства.

Таблиця 1.8

Методи визначення впливу чинників на зниження собівартості продукції*

Чинники	Методи визначення
1. Зниження собівартості продукції за рахунок економії сировини, матеріалів і інших предметів праці	1. Метод прямого розрахунку
	2. Метод використання показників матеріалоємності товарної продукції
	3. Індексний метод
2. Зниження собівартості продукції за рахунок зростання продуктивності праці в результаті впровадження нової техніки і прогресивної технології	1. Індексний метод
	2. Метод визначення зниження трудомісткості одиниці продукції
	3. Метод числення вивільнення працівників, що знаходяться на погодинній оплаті праці
3. Зміна обсягу виробництва продукції	1. Метод числення відносної економії на умовно-постійних витратах

*Джерело: складено автором на основі [29-33, с. 230]

Основними чинниками зниження собівартості продукції є наступні.

1. Внутривиробничі чинники:

- підвищення технічного рівня виробництва;
- удосконалення організації виробництва і праці;
- удосконалення керування виробництвом;
- зміна обсягу і структури виробленої продукції у відповідності з попитом;
- зміна умов і способів використання природних ресурсів;
- оптимізація структури і поліпшення використання основних і оборотних коштів;
- поліпшення обліку і планування.

2. Зовнішні чинники:

- зміна цін на матеріали і тарифів на перевезення;
- зміна норм амортизаційних відрахувань основних фондів;
- зміна умов оплати праці і тарифних ставок заробітної плати;
- зміни в розміщенні виробництва;
- розвиток форм громадської організації виробництва;
- удосконалювання керування матеріально-технічним постачанням і збутом;
- зміна податкової політики держави [34, с. 412; 35]

Розрахунок зменшення собівартості продукції відбувається під впливом дії таких техніко-економічних чинників, як: підвищення технічного рівня виробництва, покращання організації виробництва і праці, зміна обсягу і структури виготовлюваної продукції тощо.

Основними напрямками зниження собівартості є:

- впровадження нових технологій;
- підвищення продуктивності праці;
- економія матеріальних ресурсів;
- скорочення непродуктивних витрат;

- вдосконалення організації виробництва;
- автоматизація виробничих процесів;
- скорочення непродуктивних витрат;
- вдосконалення організації праці;
- ефективне використання обладнання;
- зменшення енергомісткості виробництва [36, с. 333; 37; 38].

Усі шляхи зниження собівартості можна розділити на три великі групи: технологічні, організаційні та фінансово-економічні.

1. Технологічні шляхи (модернізація виробництва) – зміни, пов'язані безпосередньо з процесом створення продукту.

1. Модернізація та автоматизація устаткування: Заміна старого, енергоємного обладнання на сучасні автоматизовані лінії. Це зменшує частку ручної праці та знижує витрати на ремонт.

2. Впровадження енергоощадних технологій: Встановлення LED-освітлення, сонячних панелей, систем рекуперації тепла, перехід на більш економні види палива. Оскільки плата за енергоресурси зазвичай складає вагомую частку витрат, це дає швидкий ефект.

3. Застосування прогресивних матеріалів: Використання нових, дешевших, але не менш якісних замінників сировини (наприклад, сучасних композитних матеріалів замість металу, де це допустимо).

4. Перехід на безвідходне виробництво: Організація процесу так, щоб відходи одного цеху ставали сировиною для іншого, або їх переробка та повторне використання (рециклінг) [38-40].

2. Організаційні шляхи (оптимізація процесів) – методи стосуються покращення управління персоналом, логістикою та робочим часом.

1. Зростання продуктивності праці: Якщо працівники за одну годину починають виробляти більше продукції (завдяки підвищенню кваліфікації чи кращій мотивації), то частка витрат на зарплату в кожній одиниці товару зменшується.

2. Оптимізація штату (управлінського апарату): Скорочення зайвих рівнів менеджменту та автоматизація рутинних процесів (наприклад, впровадження ERP-систем, штучного інтелекту для документообігу).

3. Покращення логістики та закупівель: Пошук альтернативних постачальників із вигіднішими цінами, укладання довгострокових контрактів задля знижок, оптимізація маршрутів доставки сировини та готової продукції.

4. Зменшення браку: Суворий контроль якості на кожному етапі виробництва. Що менше бракованого товару виходить із конвеєра, то менше грошей витрачається на переробку чи утилізацію [38-40].

3. Фінансово-економічні шляхи – дії, пов'язані з фінансовим плануванням та масштабом бізнесу.

1. Ефект масштабу (збільшення обсягів виробництва): Це один із найвідоміших законів економіки. Коли ви випускаєте більше товарів, ваші постійні витрати (оренда офісу, зарплата директора, охорона) розподіляються на більшу кількість одиниць продукції. Як наслідок – собівартість однієї штуки падає.

2. Жорстке бюджетування та лімітування: Введення суворих лімітів на використання палива, канцелярських товарів, представницьких витрат тощо.

3. Оптимізація управління запасами: Підприємство не повинно заморожувати гроші на складах, купуючи занадто багато сировини «наперед». Потрібно налагодити систему постачання так, щоб матеріали приходили саме тоді, коли вони потрібні для виробництва (концепція Just-in-Time – «точно в строк») (таблиця 1.9) [38-40] .

Таблиця 1.9

Сутність напрямів зниження витрат підприємства*

Напрямок	Сутність напрямку
Технічний	Модернізація
Організаційний	Оптимізація
Економічний	Контроль витрат

*Джерело: складено автором на основі [38-40]

До основних стратегій зниження витрат відносяться:

- стратегія мінімізації витрат;
- стратегія оптимізації;
- стратегія ефективності (таблиця 1.10) [41-43].

Таблиця 1.10

Основні стратегії зниження витрат підприємства*

Стратегія	Особливість
Мінімізація	Скорочення витрат
Оптимізація	Баланс
Інновації	Нові технології

*Джерело: складено автором на основі [41-43]

Стратегії зниження витрат реалізуються через наступні методи:

- підвищення продуктивності праці;
- автоматизація та цифровізація бізнес-процесів;
- оптимізація матеріальних витрат;
- удосконалення логістики;
- впровадження систем бюджетування;
- використання ABC-costing, Target-costing, Kaizen-costing;
- енергозбереження;
- удосконалення системи закупівель;
- управління запасами;
- стратегія безперервного вдосконалення (Lean management);
- аутсорсинг;
- контроль витрат (таблиця 1.11) [42-44].

Таблиця 1.11

Ефекти методів стратегії зниження витрат підприємства*

Методи	Ефект
Автоматизація	Скорочення витрат
Аутсорсинг	Економія
Контроль	Прозорість

*Джерело: складено автором на основі [42-44]

Зниження витрат є ключовим фактором підвищення прибутковості підприємства.

Висновки за розділом 1

На основі проведеного аналізу доцільно визначити витрати як вартісну оцінку ресурсів, спожитих підприємством у процесі здійснення господарської діяльності. Можна зробити висновок, що витрати є ширшою економічною категорією, яка характеризує споживання ресурсів підприємства у процесі господарської діяльності. Тоді як собівартість продукції являє собою сукупність витрат, безпосередньо пов'язаних із виробництвом та реалізацією продукції, виражених у грошовій формі.

Таким чином, собівартість є похідною категорією від витрат і виступає одним із найважливіших показників ефективності діяльності підприємства.

Ключова відмінність між досліджуваними категоріями полягає в тому, що витрати відображають загальний процес споживання ресурсів у ході господарської діяльності підприємства, тоді як собівартість продукції характеризує частину цих витрат, безпосередньо пов'язану з виробництвом і реалізацією конкретної продукції.

Собівартість продукції є економічною категорією, що відображає в грошовій формі сукупність витрат підприємства на виробництво та реалізацію продукції. Вона характеризує ефективність використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів та виступає важливим інструментом ціноутворення, планування й оцінки результатів діяльності підприємства.

Собівартість продукції є однією з найважливіших економічних категорій, яка характеризує рівень витрат підприємства на виробництво та реалізацію продукції. Вона відіграє важливу роль у системі управління підприємством, оскільки використовується для формування цін, визначення прибутку, оцінки ефективності виробництва та прийняття управлінських рішень.

Собівартість продукції безпосередньо впливає на конкурентоспроможність підприємства, його фінансові результати та перспективи розвитку. В умовах ринкової економіки особливого значення набуває проблема зниження собівартості продукції шляхом ефективного використання ресурсів та впровадження сучасних методів управління витратами.

Класифікація витрат має важливе значення для організації бухгалтерського обліку, планування, аналізу та контролю діяльності підприємства. Раціональне управління витратами дозволяє забезпечити ефективне функціонування підприємства, підвищити рівень прибутковості та зміцнити конкурентні переваги.

Зниження собівартості продукції є важливим резервом підвищення прибутковості підприємства та зміцнення його конкурентних позицій на ринку.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ВНУТРІШНЬОГО ТА ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ТОВ «ВІНТРЕСТ»

2.1. Сучасний стан і перспективи розвитку ТОВ «Вінтрест»

Юридична особа ТОВ «ВІНТРЕСТ», код ЄДРПОУ 33140864, було зареєстровано 21.09.2004. Уповноваженою особою юридичної особи ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ВІНТРЕСТ» є Тараненко Марія Олександрівна.

Розмір статутного капіталу 34 330 000,00 грн.

Загальні відомості

Повна назва: Товариство з обмеженою відповідальністю «ВІНТРЕСТ»

Код ЄДРПОУ: 33140864

Юридична адреса: 67832, Україна, Одеська обл., Одеський р-н, смт Великодолинське, вул. Транспортна, 1В

Фактична адреса: 65009, м. Одеса, вул. Варламова, 20Б, оф. 5/6

Керівник: Тараненко Марія Олександрівна

Статутний капітал: 34 330 000 грн

Контакти: Телефон: +38 (048) 729-61-45, Email: vintrest.odessa@gmail.com, Офіційний сайт: vintrest.com.ua

Основний КВЕД: 11.02 – Виробництво виноградних вин

Інші види діяльності:

01.11 – Вирощування зернових культур

11.01 – Дистиляція, ректифікація та змішування спиртних напоїв

46.34 – Оптова торгівля напоями

47.25 – Роздрібна торгівля алкогольними та іншими напоями в спеціалізованих магазинах [45]

Основна діяльність

Для закладки виноградників використовувалися сертифіковані саджанці прямих клонів сортів винограду французької та німецької селекції від виробників: Hyacinthe Raymond (Франція) та Reben Sibbus (Німеччина).

ТОВ «ВІНТРЕСТ» – перша в Україні виноробна компанія повного циклу, орієнтована на виробництво виноматеріалів преміум-класу для реалізації виноробним підприємствам. Продукція включає шампанські та сортові виноматеріали з сортів винограду: Шардонне, Совіньйон блан, Рислінг, Трамінер, Піно нуар, Піно менсьє, Каберне-Совіньйон, Мерло.

Парк ємностей дозволяє стабілізувати та зберігати при постійній температурі партії вина розміром від 1 000 до 7 000 декалітрів, що гарантує гнучкість у задоволенні потреб клієнтів.

Підприємство активно експортує продукцію до країн СНД. Також надає послуги: Продаж виноматеріалів, Послуга розливу, Privat label, Саджанці.

Всього в 20 км від центру Одеси у Великодолинському розташоване одне з найбільших виноробних підприємств півдня України – VINTREST, – лідер у своїй галузі за рівнем технологій з 2004 року, з 1999 року по закладці перших лоз.

Засновниками такого масштабного виноробного господарства є сім'я Гулієвих, яка у 1998 році уклала договір оренди використання родючих земель. Ними було закладено перші виноградники на місцевих землях, на яких наприкінці 19 століття працював знаменитий одеський учений К. Ротте. Більшість саджанців Гулієвими була привезена з Франції, кращих плантацій. А в 2005 році на основі існуючого господарства було організовано сучасний виноробний завод під назвою «Вінтрест», оснащений найновішим французьким обладнанням.

Саме тут виробляється шляхетного напою на сучасному обладнанні, а сама продукцію отримала назву «Вина Гулієвих». Основним напрямом діяльності підприємства є виготовлення столових та шампанських вин із

якісної, добірної, ретельно перевіреної сировини. Необхідно відзначити, що виробництво постійно модернізується та розширюється. У завод вкладаються значні кошти для того, щоб на виході покупці, справжні шанувальники напою, мали можливість спробувати справді продукт, що вартий. Але з 2015 року Гулієви запустили лінію сухих сортових вин під власною торговою маркою «Grande Vallee» (укр. Гранд Вале) – торгова марка сухих сортових вин українського виноробного господарства. На даний час «Grande Vallee» – єдина торгова марка, що випускає ця виноробня.

Фірмова пляшкова продукція заводу користується попитом у нашій країні, а й далеко її кордонами. На «Вінтрест» приїжджає величезна кількість туристів, які бажають подивитися та ознайомитися з «ланцюжком» виробництва натурального вина. Цікаво, що тут щорічно здійснюється переробка до 10 000 кілограмів винограду, при цьому обсяги виробництва постійно зростають. На заводі намагаються дотримуватися жорстких принципів, у тому числі щодо дотримання технології та контролю якості. З багатьма особливостями, секретами виробництва вдасться ознайомитись у ході оглядової екскурсії у супроводі досвідченого гіда. Слід враховувати, що програма знайомства розрахована кілька годин. На території підприємства є зручна альтанка, побудована в стилі «прованс». Саме в цьому місці гості «Вінтреста» воліють відпочивати, дегустувати популярні і нові сорти напоїв, що випускаються тут.

Серед особливостей інтер'єру приміщення виділяється люстра, виконана із використаних винних пляшок, покладених у кілька шарів у вигляді кільця. Всім екскурсантам пропонується скуштувати 8 зразків колекції Reserve та Select сухого вина на літній терасі, додатково до яких подаються вишукані сири, фрукти, горіхи та інші правильні закуски.

Деякі приїжджають сюди в період збирання винограду, оскільки цей процес справді цікавий та видовищний. Інші віддають перевагу знайомству з

сучасними лініями розливу, спеціалізованим обладнанням, новітніми технологіями.

Треті прагнуть побувати у прохолодних, величезних бункерах, призначених для приймання та зберігання напою. Навколо є багато чудових місць, де можна зробити гарні фотографії. У вільний час туристи із задоволенням вирушають на морське узбережжя, зокрема популярний у нашій країні курорт «Затока», де можна позасмагати, подихати свіжим повітрям та просто комфортно провести час. Як доїхати Завод знаходиться на території Овідіопольського району, що на Одещині, в селищі міського типу. Вілікодолинське, на вулиці Транспортній, 1В, практично за 25 кілометрів від південної столиці України. Комплекс розташувався у безпосередній близькості до залізничної станції Аккаржа – 3 кілометри від неї, аеропорту Одеси – 9 кілометрів, державного підприємства «Морський торговельний порт Чорноморськ» – 7 кілометрів.

Планувати поїздку рекомендується автомобільною дорогою Р-70. Досить просто та зручно під'їхати сюди на власному транспорті. Історія виноробного заводу «Вінтрест» починається ще з минулого століття. Всі вина, що виготовляються тут, виготовляються на основі автентичних сортів винограду, виведених досвідченими селекторами Франції. Вирощування сировини складає кількох ділянках. Комплекс знаходиться поряд з населеними пунктами Нова Долина, Великодолинське та Санжейка. Локація чудово підходить для відвідування у вихідний день, у тому числі у колі знайомих, друзів та близьких людей. Варіант порадує можливістю виконання пам'ятних фотографій та здійснення неспішних степових прогулянок [46].

Сучасне обладнання (Bucher Vaslin, Zip Technologies, Velo, Della Toffola) та співпраця з постачальниками найкращих витратних матеріалів, необхідних для виноробства (Enogrup, Lallemand, IOC), забезпечує європейський рівень виноробства на всіх його стадіях.

Широкий спектр послуг B2B.

Ємнісний парк на 500 000 декалітрів вина.

Понад 8 млн. пляшок вина на рік: 5 млн пляшок тихого та 3 млн ігристого вина.

Лідер південного регіону України за рівнем технологій у своїй сфері.

Сучасне обладнання (Bucher Vaslin, Zip Technologies, Velo, Della Toffola)

Понад 140 га власних виноградників.

Найкращі витратні матеріали (Enogrup, Lallemend. IOC).

Європейський рівень виноробства на всіх його стадіях.

Повний цикл виноробства.

Понад 140 га сертифікованих саджанців французької селекції європейських сортів: Cabernet Sauvignon, Merlot, Pinot Noir, Pinot Meunier, Chardonnay, Sauvignon Blanc, Traminer, Riesling, Pinot Gris. Закладені у 1998-2006 рр.

Розташовані в самому центрі унікальної частини півдня України, – на території Одеського району у сприятливій кліматичній зоні, в екологічно чистому та дуже гарному районі Одеської області. Близькість моря в поєднанні з м'яким і помірним кліматом, а також родючий ґрунт з високим мінеральним складом, – все це ідеальне поєднання для отримання прекрасних легких білих та повнотілих червоних вин високої якості.

Після ручного збору врожаю виноград не більше, ніж через 20 хвилин потрапляє до виноробні, де відразу розпочинається процес вініфікації.

З 2015 року VINTREST випускає свої найкращі вина під власною торговою маркою GRANDE VALLEE, названої на честь регіону розташування виноградників в Одеській області: Велика Долина в перекладі з французької мови.

З 2018 року лінійка GRANDE VALLEE поповнилась ігристими винами власного виробництва: як за класичною технологією, так і методом «Charmat».

Високий рівень виноградарства і дотримання всіх правил технології виробництва вина дозволяє отримати повний і гармонійний смак у всіх наших винах.

Власні виноградники сертифікованих саджанців французької селекції європейських сортів дозволяють нам щороку отримувати та переробляти понад 20 тис. тон винограду, а високотехнологічне сучасне обладнання – отримувати понад 100 000 декалітрів високоякісного сортового вина.

Vintrest обладнано трьома лініями розливу – дві для тихих вин та одна для ігристих:

- лінія розливу тихих вин «холодним» методом, потужністю понад 1 тис. пляшок на годину;
- лінія розливу тихих вин «гарячим» методом, потужністю понад 4 тис. пляшок на годину;
- лінія розливу ігристих вин, виготовлених «methode Charmat», потужністю понад 2 тис. пляшок на годину.

Комплекс має у своєму розпорядженні не тільки виноробні лінії, а й найбільші в Європі сховища вина.

Послугами підприємства з бутілювання вина користується багато власників відомих торгівельних марок, адже ми забезпечуємо високий рівень контролю якості на всіх стадіях виробництва та розливу вина.

Пропонуються послуги підприємствам з випуску продукції під їхньою приватною торговою маркою.

Забезпечується повний цикл із створення PRIVATE LABEL: від розробки торгової марки до оформлення та випуску готової продукції як тихих, так і ігристих вин [47].

Господарство оснащене сучасним обладнанням з Франції, Італії та Німеччини. Щороку для власного виробництва керівництво компанії відбирає кращі виноматеріали виключно з урожаю власних виноградників. Тому вина завжди випускаються лімітованою серією.

Виноробня розташована безпосередньо навпроти виноградників. Площа посадки виноградників складає 650 га. Щільність посадки лоз на гектар складає від 2200 до 3600 кущів на 2 га. Вік лози від 19 до 15 років. Ґрунт – каштановий чорнозем.

На базі господарства росте більше 12 європейських сортів винограду. Виноробня єдина в Україні, що вирощує і виробляє сортові вина з сорту Піно Менсьє.

На виноробні проводять екскурсії та дегустації вин у супроводі професійного сомельє [48].

Компанії «Вінтрест» трохи більше десяти років, але за цей час вона стала відома не лише в Україні, а й за її межами як виробник високоякісних виноградних вин та виноматеріалів. Спочатку підприємство створювалося як суперсучасний технологічний комплекс, оснащений найдосконалішим обладнанням. Результатом цього стала висока оцінка продукції споживачем, а також створення власної торгової марки Grande Vallee, названої на честь регіону, де є виробничий комплекс та виноградники. До речі, ця місцевість є історично одним із центрів виноробства Одеської області.

Трохи більше року тому компанію «Вінтрест» очолив досвідчений керівник у галузі виноробства та виробництва напоїв Дмитро Шолудько. Журналісти проєкту «Технології та Інновації» на запрошення керівника підприємства нещодавно відвідали завод «Вінтрест» [49]. Це був далеко не перший візит до підприємства. Саме на сторінках видання публікувалися статті про нові технології, що використовуються тут для виробництва вин, про винороби, які на перше місце ставлять натуральність продукції, не дозволяючи собі жодного відступу від стандартів, про створення власної торгової марки, а також про величезну і різноманітну палітру вин, що дивують своїми яскравими ароматами. Ще одним доказом цього стали нові перемоги вин Grande Vallee на конкурсі UWINES AWARDS-2018, який

проходив наприкінці травня в рамках десятого фестивалю вина Kyiv Food and Wine Festival.

Компанія «Вінтрест» працює з 2002 року, заслуживши за ці роки звання лідера Одеського регіону за рівнем технологій у сфері вирощування та переробки винограду. Виноградники «Вінтресту» розташовані у сприятливому ландшафтному кліматичному середовищі біля моря. Перші лози сертифікованих саджанців французьких та німецьких клонів були закладені у 1999 році, далі закладка тривала до 2006 року.

Сьогодні «Вінтрест» – це 650 гектарів виноградників європейських сортів, сучасний переробний виноробний комплекс, а також цехи для зберігання та розливу вин, у тому числі ігристих.

З перших років роботи компанії керівництво заводу ухвалило рішення про замкнутий цикл виробництва без використання покупної сировини. Технологічний процес на винзаводі складається з кількох етапів, і кожен з них дуже важливий: від збирання винограду та відділення гребенів, отримання сусла, бродіння, ферментації, витримки вин та спеціальної обробки аж до розливу в тару.

Прибирання винограду здійснюється вручну. Через 20 хвилин після збирання виноград в ідеальному стані доставляють на завод до відділення з прийому та переробки. Близьке розташування виноградників та виробничих потужностей дозволяє зберегти та повною мірою передати смак ягід, що особливо важливо при виробництві ігристих вин.

Кожен етап виробництва вина на заводі вивірений відповідно до технологічних вимог і перебуває під суворим контролем виробничої лабораторії. Головне завдання винороба – забезпечити якість продукту всіх етапах переробки: починаючи від посадки, потім обробки і закінчуючи подачею на прилавок. Добре, що є обладнання та кваліфікація фахівців дозволяють гарантувати виконання таких нелегких завдань. На сьогоднішній день у компанії «Вінтрест» налагоджено виробництво унікальної лінійки вин

під маркою Grande Vallee та ігристих вин, зроблених за класичною технологією [47].

У компанії «Вінтрест» використовуються передові технології для вин, а в роботі дотримуються роками перевіреного принципу: дотримання ідеальної якості від лози – до пляшки. Тому контроль якості проводять всіх етапах виробництва.

Нове обладнання дозволяє проводити точне зважування винограду та якісну оцінку його кондицій. Приймальні бункери з нержавіючої харчової сталі, щадне відділення гребенів та дроблення ягід, своєчасне сульфитування та дозування ензимів закладають перший камінь у фундамент якості.

Ягоди винограду після відокремлення від гребенів надходять відразу ж у спеціальний прес виробництва французької компанії Bucher. Перед тим, як виноград потрапляє в прес, установку заповнюють азотом. Після цього, коли машина наповнюється виноградом, азот поступово витісняється у спеціальний мішок. У процесі пресування об'єм, що звільнився від соку, знову заповнюється азотом.

Пневматичні преси Bucher Vaslin прості у використанні, забезпечують оптимальну гігієну та широкий діапазон роботи з виноматеріалом: віджимання суслу та видалення мезги, короткочасну мацерацію, регулювання температурних режимів за допомогою теплообмінників, високу продуктивність. Завод може переробити за зміну понад 150 тонн винограду. Бродіння відбувається у терморегульованих вініфікаторах для червоних та білих вин з автоматичними системами підтримки температурних режимів, перемішування мезги та зняття чистого соку. Парк ферментаторів, вироблених у Німеччині та Угорщині, дозволяє одноразово виготовляти понад 1000 тонн білого та червоного виноматеріалів. Підприємство співпрацює з перевіреними партнерами-постачальниками допоміжних матеріалів, серед яких – Enartis, Martin Vialatte, Laffort, Dohler та IOC».

Після завершення бродіння виноматеріал переміщують до сховища. Там його стабілізують і зберігають до самого розливу, постійно контролюючи фізико-хімічні та мікробіологічні показники. Всі технологічні процеси дроблення, ферментації, зняття з бродіння виробляються за допомогою новітнього обладнання та комп'ютерних систем, які забезпечують стійкість усіх параметрів та надійний захист від окислення.

Завод може зберігати та стабілізувати у регульованому температурному середовищі понад 480 тис. декалітрів вин партіями від однієї до семи тисяч дав. Далі вино, що відпочило, направляють на розлив. Цех розливу укомплектований сучасною італійською лінією Borelli з функціями контролю мікробіологічного стану виробничого середовища та призначений для розливу, закупорювання та етикетування вин [48].

Також на підприємстві є цех витриманих вин наземного типу з комп'ютерним керуванням режимами аерації, температури та вологості, укомплектований бочками з білого дуба виробництва угорської компанії ZIP.

Підприємству «Вінтрест» вдалося створити унікальну лінійку ігристих та сортових сухих вин, які відповідають європейським стандартам якості. І хоча вина та виноматеріали «Вінтресту» ніколи не були дешевими, за співвідношенням ціни та якості, яке відрізняє їх від інших брендів, вони залишаються надзвичайно привабливою пропозицією.

Лінійка вин, у тому числі ігристих, марки Grande Vallee – унікальне вино, створене за класичною технологією. Щороку керівництво компанії відбирає найкращі виноматеріали виключно з урожаю власних виноградників. Тому продукція під брендом Grande Vallee завжди випускається лімітованою серією.

Шардоне Grande Vallée: вино сортове сухе біле. Колір солом'яно-жовтий із м'якими золотистими тонами. Багатий букет з ароматами тропічних фруктів, зелених яблук та білих квітів. Гармонійне та округле, з делікатною

кислинкою, щільною текстурою, ідеально сухе у смаку, з нотками прянощі та ванілі у довгому смаку. Вміст алкоголю – 12% об.

Каберне Grande Vallée: вино сортове сухе червоне. Вино яскравого рубіново-червоного кольору. Багатий букет із тонами чорної смородини, чорноплідної горобини, чорниці, доповнений фіалковими нотами. Яскраве, добре збалансоване у смаку вино, що має глибину та елегантність, з соковитими бархатистими танінами та відтінками меленого перцю та шоколаду у тривалому післясмаку. Вміст алкоголю – 13% об.

«Трамінер Grande Vallée»: вино сортове сухе біле. Блискучий жовто-золотистий колір. Букет злагоджений, гармонійний, з ароматами троянди, гвоздики, лічі, що доповнюється мускатним горіхом. Екстрактивне вино з легкою кислотністю, питво, яскраве у смаку, що має гармонійний післясмак. Вміст алкоголю – 12% об.

«Мерло Grande Vallée»: вино сухе сортове червоне. Насичений бордово-червоний колір. Інтенсивний аромат з домінуючими нотами сливи, вишні та шовковиці. Доповнюють смак нотки м'яти, розмарину, шкіри та тютюну. Освіжаюче, м'яке вино з приємною кислотністю, з присутністю м'яких, шовковистих танінів та тривалого післясмаку. Вміст алкоголю – 13% об. «Піно Менье Розе Grande Vallée»: вино сортове сухе рожеве. Елегантне гармонійне вино ніжно-рожевого кольору. У букеті відчуються витончені ягідно-фруктові дал. У смаку чудова свіжість та елегантність, з нотками цитрусових та ягід суниці. Вино зі стійким освіжаючим післясмаком. Вміст алкоголю – 12% об.

«Піно Нуар Розе Grande Vallée»: вино сортове сухе рожеве. Вино ніжно-малинового кольору з ароматом червоної смородини, нотками ожини та полуниці. У смаку сухе, злагоджене, з яскравою кислотністю, дуже

питне та ароматне. Делікатне і повітряне вино в рожевому виконанні дуже збалансоване і має легку танінність. Вміст алкоголю – 12% об.

«Піно Блан Grande Vallée»: вино сортове сухе біле. Витончене вино приємного солом'яного кольору із зеленими відблисками, ясне та сяюче. Має свіжий і витончений букет з нотками білих квітів, агрусу та ягід. Смак розкривається швидко, це приємне та м'яке вино середньої кислотності з ніжним ягідним смаком та тривалим освіжаючим післясмаком. Вміст алкоголю – 12% об.

Рислінг Grande Vallée: вино сортове сухе біле. Вино елегантне, вишукане, світло-жовтого кольору із зеленуватим блиском. Букет розкривається фруктовими ароматами персика та абрикоса, доповненими пряними нотками кмину, анісу, кропу. Досить освіжаючий у смаку, з легкою мінеральністю, що володіє підбадьорливою кислотністю і тривалим післясмаком. Вміст алкоголю – 12% об.

«Совіньйон блан Grande Vallée»: вино столове сухе сортове біле. Вино поєднує несхожі ноти смородини та зеленого перцю у свіжому букеті. Чистий і гармонійний, без сторонніх тонів він проявляється у смаку, а властивий типу світло-солом'яний колір із зеленуватим відтінком – у зовнішніх характеристиках. Вміст алкоголю – 12% об.

«Шампанське України Grande Vallée»: вино ігристе сухе біле. Вино виробляється традиційним білим способом: перша ферментація відбувається у чанах із нержавіючої сталі з регульованою температурою. Перляж (бульбашки) утворюється на другому етапі ферментації, що здійснюється за методом Шарма у спеціальних резервуарах з низькою температурою. Вміст алкоголю – 105-125%.

«Ігристе вино Grande Vallée»: вино ігристе сухе рожеве. Вино виробляється традиційним білим способом: перша ферментація відбувається у чанах із нержавіючої сталі з регульованою температурою. Перляж утворюється на другому етапі ферментації та здійснюється за методом «Шарма» у спеціальних резервуарах з низькою температурою. Вміст алкоголю – 10,5-13,5% [49].

2.2. Фінансово-економічний аналіз виробничо-господарської діяльності ТОВ «Вінтрест» за два роки

Аналіз обсягу виробництва і реалізації продукції

Проаналізуємо обсяг випуску продукції ТОВ «Вінтрест» в натуральному і вартісному вираженні складаємо таблицю 2.1.

Таблиця 2.1

Виробництво продукції ТОВ «Вінтрест» в натуральному і вартісному виразі

Показники	Базисний рік	Звітний рік	Відхилення	
			абсолютне, тис. грн	відносне, %
1.Обсяг виробленої продукції (без ПДВ та акцизного податку): - у діючих оптових цінах підприємства (ПП), тис. грн	311736,30	321378,11	9641,81	3,09
– у порівнянних цінах (ППп), тис. грн	311736,30	315477,14	3740,84	1,20
2. Фактично вироблено продукції (ВП), тис. дал	650	659,00	9,00	1,38

У звітному році в порівнянні з базисним роком збільшився обсяг виробленої продукції у діючих цінах на 9641,81 тис. грн або 3,09%, а в порівнянних цінах тільки на 1,2%. Це свідчить про те, що було підвищення цін на продукцію підприємства. В порівнянні з базисним роком збільшився фактичний випуск продукції на 9,00 тис. дали. Збільшення обсягу виробленої продукції свідчить про зменшення попиту на продукцію ТОВ «Вінтрест».

Виробнича потужність ТОВ «Вінтрест» характеризує її можливості щодо випуску продукції відповідно до асортименту, якості за умови максимального використання обладнання і виробничих площ, застосування інноваційних технологій і організації виробництва.

Проаналізуємо використання виробничої потужності ТОВ «Вінтрест» таблицю 2.2.

Таблиця 2.2

Використання виробничої потужності ТОВ «Вінтрест»

Показники	Базисний рік	Звітний рік	Відхилення
1. Середньорічна виробнича потужність (П), тис. дал	1120	1120	0
2. Фактично вироблено продукції (ВП), тис. дал	650	659,00	9,00
3. Коефіцієнт використання виробничої потужності, частки	0,58	0,59	0,01

ТОВ «Вінтрест» має значну виробничу потужність, яка не змінилась у звітному році в порівнянні з базисним роком. Виробничій потужності притаманний середній рівень використання, тому що коефіцієнт використання виробничої потужності у базисному році знаходився на рівні 58%. В звітному році він збільшився до 59%, що свідчить про збільшення попиту на продукцію підприємства.

Аналіз факторів, які впливають на зміну обсягу виробництва продукції

Визначимо фактори, які впливають на зміну обсягу виробництва продукції, у таблиці 2.3.

З таблиці 2.3 видно, що обсяг виробленої промислової продукції у порівнянних цінах збільшився у звітному році в порівнянні з базисним на 3740,84 тис. грн, а фактичний випуск продукції в натуральному виразі – на 9,00 тис. дал.

Таблиця 2.3

Вплив зміни середньої оптової ціни й фактичного випуску продукції в натуральних одиницях на обсяг виробництва продукції в порівнянних цінах

Показники	Базисний рік	Звітний рік	Відхилення		
			усього	у тому числі за рахунок	
				ВП	Ц
1. Обсяг виробленої промислової продукції в порівнянних цінах (без ПДВ і АЗ) (ППП), тис. грн	311736,30	315477,14	3740,84	4316,35	-575,51
2. Фактично вироблено продукції (ВП), (натур. од.)	650	659,00	9,00	4316,35	-
3. Середня оптова ціна 1 натур. од. (Ц), тис. грн	479,59	478,72	-0,873	-	-575,51

Методом факторного аналізу визначимо вплив на зміну обсягу виробленої промислової продукції в порівняних цінах зміни фактичного обсягу виробництва продукції в натуральному вираженні та середньої оптової ціни однієї натуральної одиниці продукції.

Вплив зміни фактичного обсягу виробництва продукції в натуральному вираженні на зміну обсягу виробленої промислової продукції в порівняних цінах ($\Delta \text{ППП}(\text{ВП})$) становить:

$$\begin{aligned}\Delta \text{ППП}(\text{ВП}) &= (\text{ВП З} - \text{ВП Б}) * \text{Ц П} = \\ &= (659,00 \text{ тис. дал} - 650 \text{ тис. дал}) * 479,59 \text{ тис. грн} = 4316,35 \text{ тис. грн}\end{aligned}$$

Вплив зміни середньої оптової ціни однієї натуральної одиниці продукції на зміну обсягу виробленої промислової продукції в порівняних цінах ($\Delta \text{ППП}(\text{Ц})$) становить:

$$\begin{aligned}\Delta \text{ППП}(\text{Ц}) &= \text{ВП З} * (\text{Ц З} - \text{Ц Б}) = \\ &= 659,00 \text{ тис. дал} * (478,72 \text{ тис. грн} - 479,59 \text{ тис. грн}) = - 575,51 \text{ тис. грн}\end{aligned}$$

Загальний вплив факторів на зміну обсягу виробленої промислової продукції в порівняних цінах ($\Delta \text{ППП}$) становить:

$$\begin{aligned}\Delta \text{ППП} &= \Delta \text{ПП}(\text{ВП}) + \Delta \text{ПП}(\text{Ц}) = \\ &= 4316,35 \text{ тис. грн} - 575,51 \text{ тис. грн} = 3740,84 \text{ тис. грн}\end{aligned}$$

Зменшення випуску продукції у вартісному вираженні відбулося за рахунок зменшення фактично виробленої продукції в натуральному виразі на -8064,05 тис. грн та збільшення ціни 1 тис. дали продукції на 1726,05 тис. грн.

За даними таблиці 2.4 видно, що в базисному році частина виробленої продукції залишилася на складі, а в звітному році окрім всієї виробленої продукції було реалізовано частину залишків готової продукції зі складу підприємства.

Таблиця 2.4

**Співвідношення обсягу реалізованої продукції та виробленої продукції
ТОВ «Вінтрест»**

Показники	Базисний рік	Звітний рік	Відхилення	
			абсолютне	відносне
1.Обсяг виробленої продукції у діючих оптових цінах підприємства, тис. грн	311736,30	321378,11	9641,81	3,09
2.Обсяг реалізованої продукції , тис. грн	313522,30	320725,90	7203,60	2,30
3. Відхилення обсягу реалізації від обсягу виробництва, тис. грн	1786,00	-652,21	-2438,21	-136,52

Аналіз використання основних фондів

Проаналізуємо динаміку основних фондів ТОВ «Вінтрест» у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Зміна наявності основних фондів і їх динаміка на ТОВ «Вінтрест»

Основні фонди	Наявність на початок року	Надійшло		Вибуло		Наявність на кінець року	Відхилення	
		Усього	у дал ч. уведено в дію нових ОФ	Усього	у дал ч. ліквідовано		абсолютне, тис. грн	відносне, %
Базисний рік								
Всього ОФ, у дал ч.	85749	345	345	2012	2012	84082	-1667	-1,94
ОФ основного виду діяльності	85749	345	345	2012	2012	84082	-1667	-1,94
ОФ іншої діяльності	-	-	-	-	-	-	-	-
Звітний рік								
Всього ОФ, у дал ч.	84082	2280	2280	32	32	86330	2248	2,67
ОФ основного виду діяльності	84082	2280	2280	32	32	86330	2248	2,67
ОФ інших видів діяльності	-	-	-	-	-	-	-	-

У базисному році вартість основних фондів на кінець року зменшилась на 1667,00 тис. грн або на 1,94%. У звітному році збільшення вартості основних фондів склало 2248,00 тис. грн або 2,67%. В структурі основних

фондів підприємства як у базисному, так і у звітному роках 100% складають основні фонди основного виду діяльності.

Значення коефіцієнтів динаміки основних фондів ТОВ «Вінтрест» наведено у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

**Показники оновлення, введення і вибуття основних фондів ТОВ
«Вінтрест»**

Коефіцієнт	Базисний рік	Звітний рік	Абсолютне відхилення
Оновлення ОФ	-0,020	0,026	0,046
Введення ОФ	04	0,026	0,022
Вибуття ОФ	0,023	00	-0,023

В базисному році спостерігається незначне оновлення основних фондів (Коефіцієнт оновлення – - 0,02). У звітному році збільшення значення коефіцієнту оновлення основних фондів ТОВ «Вінтрест» – 0,26, що дорівнює значенню коефіцієнту введення основних фондів, що вказує на незначне вибуття основних фондів. Коефіцієнт вибуття є досить малим.

Проаналізуємо зміну структури основних фондів ТОВ «Вінтрест» за видами економічної діяльності (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Зміна структури основних фондів ТОВ «Вінтрест»

Основні фонди	На початок року		На кінець року		Відхилення	
	сума, тис. грн	питома вага, %	сума, тис. грн	питома вага, %	сума, тис. грн	питома вага, %
Базисний рік						
Всього ОФ, у далч.	85749	100	84082	100	-1667	0
ОФ основного виду діяльності	85749	100	84082	100	-1667	0
ОФ інших видів діяльності	-	-	-	-	-	-
Звітний рік						
Всього ОФ, у далч.	84082	100	86330	100	2248	0
ОФ основного виду діяльності	84082	100	86330	100	2248	0
ОФ інших видів діяльності	-	-	-	-	-	-

З даних табл. 2.7 можна зробити висновки, що у структурі основних фондів ТОВ «Вінтрест» за два роки велика частка (100%) основних фондів припадає саме на основні фонди основного виду діяльності.

Проаналізуємо показники технічного стану основних фондів ТОВ «Вінтрест» (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Зміна технічного стану основних фондів ТОВ «Вінтрест»

Показники	На початок року	На кінець року	Відхилення
Базисний рік			
1. Первісна вартість ОФ, тис. грн	85749	84082	-1667
2. Знос, тис. грн	43731,99	50449,2	6717,21
3. Залишкова вартість ОФ, тис. грн	42017,01	33632,8	-8384,21
4. Коефіцієнт придатності (ст.3/ст.1)	0,490	0,400	-0,090
5. Коефіцієнт зносу (ст.2/ст.1)	0,510	0,600	0,090
Звітний рік			
1. Первісна вартість ОФ, тис. грн	84082	86330	2248
2. Зношення, тис. грн	50449,2	51383	933,8
3. Залишкова вартість ОФ, тис. грн	33632,8	34947	1314,2
4. Коефіцієнт придатності (ст.3/ст.1)	0,400	0,405	05
5. Коефіцієнт зносу (ст.2/ст.1)	0,600	0,595	-05

З даних табл. 2.8 можна зробити висновок, що у ТОВ «Вінтрест» у звітному році в порівнянні з базисним роком первісна вартість основних фондів збільшилась до 86330 тис. грн (на 2248,00 тис. грн). Коефіцієнт зносу в звітному році менший за коефіцієнт зносу в базисному році (0, 595 проти 0,6), що є наслідком оновлення основних фондів у звітному році в порівнянні з базисним роком. Оновлення основних фондів можна вважати задовільним

Аналіз ефективності використання основних фондів основного виду діяльності

Ефективність використання основних фондів впливає на ефективне і результативне виконання виробничого плану ТОВ «Вінтрест» та отримання більшого прибутку в перспективі.

Ефективність використання основних фондів характеризується рівнем фондоддачі та фондоємності.

Таблиця 2.9

Показники ефективності використання основних фондів основного виду діяльності

Показник	Базисний рік	Звітний рік	Абсолютне відхилення
1. Обсяг виробленої промислової продукції в порівнянних цінах (без ПДВ і АЗ) (ППп), тис. грн	311736	315477	3741
2. Середньорічна вартість основних фондів основного виду діяльності (ОФ), тис. грн	84916	85206	291
3. Фондовіддача (Фв), грн/грн (ст.1/ст.2)	3,671	3,703	0,031
4. Фондоємність (Фє), грн/грн (ст.2/ст.1)	0,272	0,270	-02

З таблиці 2.9 видно, що у звітному році в порівнянні з базисним, ефективність використання основних фондів основного виду діяльності збільшилася та знаходиться на високому рівні – фондовіддача в звітному році дорівнює 3,703 грн/грн. Фондоємність основних фондів основного виду діяльності знизилася на 02 копійки у розрахунку на 1 гривну виробленої продукції, що також свідчить про низьку ефективність використання основних фондів основного виду діяльності ТОВ «Вінтрест».

Проаналізуємо вплив зміни фондовіддачі і вартості основних фондів ТОВ «Вінтрест» від її основної діяльності (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Вплив зміни фондовіддачі і вартості основних фондів основного виду діяльності ТОВ «Вінтрест» на зміну обсягу виробництва продукції

Показники	Базисний рік	Звітний рік	Відхилення		
			Всього	у далч. за рахунок	
				ОФ	Фв
1. Обсяг виробленої продукції в порівнянних цінах (без ПДВ і АЗ) (ППп), тис. грн	311736	315477	3741	1066	2674
2. Середньорічна вартість основних фондів основного виду діяльності (ОФ), тис. грн	84916	85206	291	1066	-
3. Фондовіддача (Фв), грн/грн	3,6711	3,7025	0,0314	-	2674

У звітному році в порівнянні з базисним середньорічна вартість основних фондів ТОВ «Вінтрест» від її основної діяльності збільшилась на 3741,00 тис. грн, фондівдача збільшилась на 0,0314 грн/грн.

Визначимо вплив зміни середньорічної вартості основних фондів ТОВ «Вінтрест» основного виду діяльності на зміну обсягу виробленої промислової продукції в порівнянних цінах ($\Delta\Pi\Pi(\text{ОФ})$):

$$\begin{aligned}\Delta\Pi\Pi(\text{ОФ}) &= (\text{ОФ}_3 - \text{ОФ}_Б) * \Phi_{В\Pi} = \\ &= (85206,00 \text{ тис. грн} - 84916,00 \text{ тис. грн}) * 3,6711 = 1066,00 \text{ тис. грн}\end{aligned}$$

Визначимо вплив зміни фондівдачі ТОВ «Вінтрест» на зміну обсягу виробленої промислової продукції в порівнянних цінах ($\Delta\Pi\Pi(\Phi_{В})$):

$$\begin{aligned}\Delta\Pi\Pi(\Phi_{В}) &= \text{ОФ}_3 * (\Phi_{В3} - \Phi_{ВБ}) = \\ &= 85206,00 \text{ тис. грн} * (3,7025 - 3,6711) = 2674,00 \text{ тис. грн}\end{aligned}$$

Визначимо загальний вплив факторів на зміну обсягу виробленої промислової продукції в порівнянних цінах ($\Delta\Pi\Pi$):

$$\begin{aligned}\Delta\Pi\Pi &= \Delta\Pi\Pi(\text{ОФ}) + \Delta\Pi\Pi(\Phi_{В}) = \\ &= 1066,00 \text{ тис. грн} + 2674,00 \text{ тис. грн} = 3741,00 \text{ тис. грн}.\end{aligned}$$

З розрахунків видно, що збільшення середньорічної вартості основних фондів основного фонду ТОВ «Вінтрест» від основного виду її діяльності призвело до зростання обсягу виробленої продукції у порівнянних цінах на 1066,00 тис. грн, а незначне збільшення фондівдачі привело до зростання обсягу виробленої продукції у порівнянних цінах на 2674,00 тис. грн.

Аналіз динаміки, структури й ефективності використання оборотних коштів

Проаналізуємо склад, структуру і динаміку оборотних коштів ТОВ «Вінтрест» (табл. 2.11).

Таблиця 2.11

Склад, структура й динаміка оборотних коштів ТОВ «Вінтрест»

Показник	На початок року		На кінець року		Відхилення	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Базисний рік						
Оборотні кошти	115396,0	100	101234,0	100	-14162,00	x
Виробничі запаси	29438,00	25,51	22420	22,15	-7018,00	-3,36
Векселі одержані	0	0	0	0	0	0

Показник	На початок року		На кінець року		Відхилення	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Дебіторська заборгованість	34591,00	29,98	37325,00	36,87	2734,00	6,89
Поточні фінансові інвестиції	0	0	0	0	0	0
Грошові кошти	51367,00	44,51	41489,00	40,98	-9878,00	-3,53
Витрати майбутніх періодів	0	0	0	0	0	0
Інші оборотні активи	0	0	0	0	0	0
Звітний рік						
Оборотні кошти	101234,0	100	123236,96	100	22002,96	x
Виробничі запаси	22420	22,15	28114,96	22,81	5694,96	0,67
Векселі одержані	0	0	0	0	0	0
Дебіторська заборгованість	37325,00	36,87	42985,00	34,88	5660	-1,99
Поточні фінансові інвестиції	0	0	0	0	0	0
Грошові кошти	41489,00	40,98	52137,00	42,31	10648,00	1,32
Витрати майбутніх періодів	0	0	0	0	0	0
Інші оборотні кошти	0	0	0	0	0	0

З даних табл. 2.11 можна зробити висновок, що найбільшу питому вагу у складі оборотних коштів у обох роках займають грошові кошти (41%).

Ефективність використання оборотних коштів характеризується показниками оборотності оборотних коштів.

Для аналізу зміни оборотності оборотних коштів складають таблицю 2.12.

Таблиця 2.12

Показники оборотності оборотних коштів

Показник	Базисний рік	Звітний рік	Абсолютне відхилення
1. Обсяг реалізованої продукції (без ПДВ та АЗ) (РП), тис. грн	313522,30	320725,90	7203,60
2. Середній залишок оборотних коштів (ОК), тис. грн	108315,00	112235,48	3920,48
3. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів (Ко), обороти	2,89	2,86	-0,04
4. Тривалість одного обороту оборотних коштів (Тоб), днів	124,37	125,98	1,61
5. Коефіцієнт закріплення оборотних коштів (Кз), грн/грн	0,35	0,35	0

На основі даних таблиці 2.12 можна зробити висновки, що у звітному році в порівнянні з базисним у ТОВ «Вінтрест» оборотність оборотних коштів зменшилась на 0,04 обороти, а тривалість одного обороту збільшилась на 1,61 дня. Це негативна тенденція для підприємства, окрім

того показники ефективності використання оборотних коштів знаходяться на дуже низькому рівні за рахунок наявності великої дебіторської заборгованості та довгим циклом виробництва.

У таблиці 2.13 наведено аналіз показників ефективності використання сировини й матеріалів.

Матеріальні витрати у звітному році збільшилися в порівнянні з базисним роком на 20770,70 тис. грн, при цьому матеріаловіддача зменшилася на 0,09 грн/грн, а матеріалоємність збільшилася на 0,05 грн/грн.

Таблиця 2.13

Показники ефективності використання сировини й матеріалів

Показники	Базисний рік	Звітний рік	Відхилення		
			усього	у тому числі за рахунок	
				МВ	МВ
1. Обсяг виробленої промислової продукції в діючих оптових цінах підприємства (без ПДВ і АЗ) (ПП), тис. грн	313522,30	320725,90	7203,60	29578,60	-22375,00
2. Матеріальні витрати (МВ), тис. грн	220161,80	240932,50	20770,70	29578,60	-
3. Матеріаловіддача (Мв), грн/грн	1,42	1,33	-0,09	-	-22375,00
4. Матеріалоємність (Ме), грн/грн	0,70	0,75	0,05	-	-

Методом факторного аналізу визначимо вплив на зміну обсягу виробленої промислової продукції в діючих оптових цінах підприємства зміни матеріальних витрат і матеріаловіддачі.

Вплив зміни матеріальних витрат на зміну обсягу виробленої промислової продукції в діючих оптових цінах підприємства ($\Delta ПП(МВ)$) становить:

$$\begin{aligned} \Delta ПП(МВ) &= (МВ З - МВ Б) * Мв П = \\ &= (240932,50 \text{ тис. грн} - 220161,80 \text{ тис. грн}) * 1,42 = 29578,60 \text{ тис. грн} \end{aligned}$$

Вплив зміни матеріаловіддачі на зміну обсягу виробленої промислової продукції в діючих оптових цінах підприємства ($\Delta ПП(МВ)$) становить:

$$\begin{aligned}\Delta\P\P(MB) &= MB_3 * (M_{B3} - M_{B1}) = \\ &= 240932,50 \text{ тис. грн} * (1,33 - 1,42) = - 22375,00 \text{ тис. грн}\end{aligned}$$

Загальний вплив факторів на зміну обсягу виробленої промислової продукції в діючих оптових цінах підприємства становить:

$$\begin{aligned}\Delta\P\P &= \Delta\P\P(MB) + \Delta\P\P(MB) = \\ &= 29578,60 \text{ тис. грн} - 22375,00 \text{ тис. грн} = 7203,60 \text{ тис. грн}\end{aligned}$$

Збільшення матеріальних витрат привело до збільшення обсягу виробленої промислової продукції в діючих оптових цінах на 29578,60 тис. грн. Зменшення матеріаловіддачі призвело до зменшення обсягу виробленої промислової продукції в діючих оптових цінах на 22375,00 тис. грн.

Аналіз забезпечення підприємства трудовими ресурсами й ефективності їхнього використання

Для характеристики руху робочої сили на ТОВ «Вінтрест» визначимо і проаналізуємо динаміку таких показників: коефіцієнту обороту по прийому, коефіцієнту обороту по вибуттю, коефіцієнту плинності робочої сили (табл. 2.14).

Таблиця 2.14

Показники руху робочої сили на ТОВ «Вінтрест»

Показники	Базисний рік	Звітний рік	Відхилення
1.Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу, осіб	34	37	3
2. Прийнято працівників, осіб	2	4	2
3.Вибуло працівників, осіб	1	1	0
3 них за власним бажанням, звільнено за угодою сторін, порушення трудової дисципліни та ін., осіб	1	1	0
4. Коефіцієнт обороту з прийому	0,06	0,11	0,05
5. Коефіцієнт обороту з вибуття	0,03	0,03	0
6. Коефіцієнт плинності робочої сили	0,03	0,03	0

З таблиці 2.14 видно, що у звітному році в порівнянні з базисним роком середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу збільшилася на 3 особи, при цьому в звітному році на роботу було прийнято на 2 особи більше, ніж у базисному році, а звільнено на однакову кількість

осіб більше. Всі були звільнені за власним бажанням. Низькі коефіцієнти оборотів з прийому та вибуття свідчать про низьку плинність кадрів.

Аналіз впливу трудових факторів на обсяг виробництва продукції

Обсяг виробництва продукції залежить від забезпечення підприємства трудовими ресурсами й ефективності використання трудових ресурсів. Для аналізу впливу трудових факторів на обсяг виробництва продукції складають аналітичну таблицю 2.15.

Таблиця 2.15

Вплив трудових факторів на обсяг виробництва продукції

Показники	Базисний рік	Звітний рік	Відхилення		
			усього	у дал ч. за рахунок	
				Ч _{со}	В _{рп}
1. Обсяг виробленої промислової продукції в порівняних цінах (без ПДВ і АЗ) (ППП), тис. грн	311736,30	315477,14	3740,84	27506,14	-23765,31
2. Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу (Ч _{со}), осіб	34	37	3	27506,14	-
3. Продуктивність праці (В _{рп}), тис. грн /особу	9168,71	8526,41	-642,31	-	-23765,31

У звітному році в порівнянні з базисним середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу ТОВ «Вінтрест» зменшилася на 3 особи, продуктивність праці зменшилась на 642,31 тис. грн /особу.

Визначимо вплив зміни середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу ТОВ «Вінтрест» основного виду діяльності на зміну обсягу виробленої продукції в порівняних цінах ($\Delta\text{ППП}(\text{Ч}_{\text{со}})$):

$$\Delta\text{ППП}(\text{Ч}_{\text{со}}) = (\text{В}_{\text{рп з}} - \text{В}_{\text{рп б}}) * \text{Ч}_{\text{со б}} = (37 \text{ ос.} - 34 \text{ ос.}) * 9168,71 \text{ тис. грн /ос.} = 27506,14 \text{ тис. грн}$$

Визначимо вплив зміни продуктивності праці ТОВ «Вінтрест» на зміну обсягу виробленої промислової продукції в порівняних цінах ($\Delta\text{ППП}(\text{Фв})$):

$$\Delta\text{ППП}(\text{В}_{\text{рп}}) = \text{В}_{\text{рп з}} * (\text{Ч}_{\text{со з}} - \text{Ч}_{\text{со б}}) = 37 \text{ ос.} * (8526,41 \text{ тис. грн /ос.} - 9168,71 \text{ тис. грн /ос.}) = -23765,31 \text{ тис. грн}$$

Визначимо загальний вплив факторів на зміну обсягу виробленої промислової продукції в порівняних цінах ($\Delta\text{ППП}$):

$$\begin{aligned}\Delta\text{ППП} &= \Delta\text{ППП}(\text{Ч}_{\text{CO}}) + \Delta\text{ППП}(\text{В}_{\text{ВІР}}) = \\ &= 27506,14 \text{ тис. грн} - 23765,31 \text{ тис. грн} = 3740,84 \text{ тис. грн}\end{aligned}$$

Як видно з розрахунків, збільшення продуктивності праці позитивно вплинуло на виробництво продукції ТОВ «Вінтрест», збільшення середньооблікової чисельності призвело до збільшення випуску продукції на 27506,14 тис. грн, а зниження продуктивності праці привело до зменшення випуску продукції на 23765,31 тис. грн, що негативно вплинуло на ефективність діяльності підприємства.

Аналіз використання робочого часу

Для аналізу використання робочого часу складають аналітичну таблицю 2.16.

Таблиця 2.16

Використання робочого часу на підприємстві

Показники	Базисний рік	Звітний рік	Відхилення	
			абсолютне	відносне
1. Обсяг виробленої промислової продукції в порівняних цінах (без ПДВ і АЗ) (ПП), тис. грн	311736	315477	3741	1,20
2. Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу (Ч_{CO}), осіб	34	37	3	8,82
3. Кількість людино-годин, відпрацьованих всіма працівниками, людино-годин	70720	77552	6832	9,66
4. Середня кількість людино-годин, відпрацьованих одним працівником ($\text{Ч}_{\text{ІР}}$)	2080	2096	16	0,77
5. Продуктивність праці ($\text{В}_{\text{ІР}}$), тис. грн /особу	9169	8526	-642	-7,01
6. Середньогодинний виробіток одного працівника ($\text{В}_{\text{ГІР}}$), тис. грн /особу	4,41	4,07	-0,34	-7,72
7. Обсяг виробництва у натуральному виразі, тис. дал	650	659	9	1,38
8. Трудомісткість продукції, люд.-годину/тис. далу	109	118	9	8,16

У звітному році в порівнянні з базисним роком середньооблікова чисельність штатних працівників ТОВ «Вінтрест» збільшилася на 3 особи, середня кількість людино-годин, відпрацьованих одним працівником,

збільшилась на 16 годин. В результаті зменшилася продуктивність праці одну особу на 642,00 тис. грн, що свідчить про зниження ефективності використання робочої сили ТОВ «Вінтрест». Це є негативною тенденцією для підприємства.

Аналіз зміни фонду оплати праці

Величина фонду оплати праці залежить від чисельності персоналу підприємства й середньої заробітної плати одного працівника.

Для аналізу зміни фонду оплати праці складемо аналітичну таблицю 2.17.

Таблиця 2.17

Вплив зміни чисельності персоналу й середньої заробітної плати одного працівника на зміну фонду оплати праці

Показники	Базисний рік	Звітний рік	Відхилення		
			усього	у тому числі за рахунок	
				ЧСО	ЗП
1	2	3	4	5	6
1. Фонд оплати праці штатних працівників (ФОП), тис. грн	32218,80	31179,50	-1039,30	2842,84	-3882,14
2. Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу (ЧСО), осіб	34,00	37,00	3	2842,84	-
3. Середньорічна заробітна плата одного працівника (ЗП), тис. грн	947,61	842,69	-104,92	-	-3882,14

Аналіз співвідношення змін продуктивності праці й середньої заробітної плати

Таблиця 2.18

Співвідношення змін продуктивності праці й середньої заробітної плати

Показник	Базисний рік	Звітний рік	Відхилення	
			Абсолютне	Відносне
1. Продуктивність праці, тис. грн/особу	9168,71	8526,41	-642,31	-7,01
2. Середньорічна заробітна плата одного працівника, тис. грн	947,61	842,69	-104,92	-11,07

На тлі зменшення продуктивності праці на 7,01% на підприємстві спостерігається зменшення середньорічної заробітної плати на 11,07%, тобто зниження темпами швидшими за зниження продуктивності праці. Це позитивний показник, що свідчить про ефективне використання фонду оплати праці.

Аналіз собівартості продукції й витрат на виробництво

Проаналізуємо структуру витрат на виробництво ТОВ «Вінтрест» (табл. 2.19)

Таблиця 2.19

Структура витрат на виробництво ТОВ «Вінтрест»

Елементи витрат	Абсолютне значення, тис. грн		Структура, %		Відхилення	
	Базисний рік	Звітний рік	Базисний рік	Звітний рік	абсолютне, тис. грн	Структури, %
1	2	3	4	5	6	7
1. Матеріальні витрати	220161,80	240932,50	82,00	85,00	20770,70	3,00
2. Витрати на оплату праці	32218,80	31179,50	12,00	11,00	-1039,30	-1,00
3. Відрахування на соціальні заходи	7088,14	6859,49	2,64	2,42	-228,65	-0,22
4. Амортизація	5475,88	1209,00	2,04	0,43	-4266,88	-1,61
5. Інші операційні витрати	3545,00	3270	1,32	1,15	-275,00	-0,17
Всього	268489,62	283450,49	100	100	14960,87	-

З табл. 2.19 видно, що питома вага матеріальних витрат ТОВ «Вінтрест» в базисному році склала 82,00%, а у звітному році збільшилася до 85,00%. Витрати на оплату праці становили 12,00% у базисному році, які зменшилися до 11,00% у звітному році. Амортизація основних фондів складає у базисному та звітному роках відповідно 2,04% та 0,43%. Найбільшу питому вагу у структурі собівартості продукції займають матеріальні витрати.

Проаналізуємо зміну витрат на одну гривню виробленої продукції ТОВ «Вінтрест» (табл. 2.20).

З даних табл. 2.20 можна зробити висновок, що на ТОВ «Вінтрест» у звітному році в порівнянні з базисним роком обсяг виробленої продукції в

діючих оптових цінах підприємства збільшився на 3,09%, витрати на виробництво продукції збільшилися на 5,57%.

Таблиця 2.20

Оцінка витрат на одну гривню виробленої продукції ТОВ «Вінтрест»

Показники	Базисний рік	Звітний рік	Відхилення	
			абсолютне, тис. грн	відносне, %
1.Обсяг виробленої продукції в діючих оптових цінах, тис. грн	311736,3	321378,11	9641,81	3,09
2. Витрати на виробництво продукції (ВВ), тис. грн	268489,62	283450,49	14960,90	5,57
3. Витрати на 1 грн виробленої продукції, грн (ст.2/ст.1)	0,861	0,882	0,021	2,40

Витрати на 1 гривню виробленої продукції у звітному році збільшилися на 0,021 копійки та склали 0,882 грн.

Аналіз рівня й динаміки фінансових результатів і рентабельності

Проаналізуємо рівень і динаміку фінансових результатів ТОВ «Вінтрест» за два роки.

Таблиця 2.21

Фінансові результати ТОВ «Вінтрест»

Найменування статей	Абсолютне значення, тис. грн		Відхилення	
	Базисний рік	Звітний рік	абсолютне, тис. грн	відносне, %
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн (2000)	313522,3	320725,9	7203,6	2,30
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн (2050)	187782	204320	16538	8,81
Валовий прибуток, тис. грн (2090)	125740,3	116405,9	-9334,4	-7,42
Інші операційні доходи (2120)	5564	5599	35	0,63
Адміністративні витрати (2130)	50740	55209	4469	8,81
Витрати на збут (2150)	60100	48100	-12000	-19,97
Інші операційні витрати (2180)	10913	11560	647	5,93
Фінансовий результат від операційної діяльності (або збиток)	9551	7135,9	-2415,4	-25,29
Інші доходи (2200+2220+2240)	0	0	0	0
Інші витрати (2250+2255+2270)	0	0	0	0
Фінансовий результат до оподаткування (прибуток (2290) або збиток (2295))	9551,3	7135,9	-2415,4	-25,29

Найменування статей	Абсолютне значення, тис. грн		Відхилення	
	Базисний рік	Звітний рік	абсолютне, тис. грн	відносне, %
Чистий фінансовий результат (прибуток (2350) або збиток (2355))	8306,3	4379,9	-3926,4	-47,27

З даних табл. 2.21 бачимо, що діяльність ТОВ «Вінтрест» за два роки є прибутковою, при цьому прибуток зменшився з 8306,3 тис. грн у базисному році до 4379,9 тис. грн (на 47,27%) у звітному році. Темпи зростання собівартості (8,81%) випереджають темпи зростання чистого доходу (2,30), що привело до отримання підприємством прибутку.

Визначимо коефіцієнти рентабельності діяльності ТОВ «Вінтрест».

Таблиця 2.22

Показники рентабельності ТОВ «Вінтрест»

Показники	Базисний рік	Звітний рік	Абсолютне відхилення
Рентабельність капіталу, %	4,30	2,22	-2,08
Рентабельність продукції, %	4,42	2,14	-2,28
Рентабельність продаж, %	2,65	1,37	-1,28

З даних табл. 2.22 можна зробити висновки, що операційна та інша діяльність ТОВ «Вінтрест» за два роки є ефективною, про що свідчать позитивні значення всіх показників рентабельності. Однак у звітному році в порівнянні з базисним роком ефективність суттєво знизилася, майже на 50%, та знаходиться на критичному рівні – 1-2%.

Проаналізуємо структуру статей балансу і динаміки змін діяльності ТОВ «Вінтрест» за допомогою складання порівняльного аналітичного балансу.

З таблиці 2.23 видно, що в базисному році капітал ТОВ «Вінтрест» зменшився на 23316,88 тис. грн або на 14,43%. Це викликано зменшенням необоротних активів на 9154,88 тис. грн, або на 19,81% та оборотних активів на 14162,00 тис. грн, або на 12,27%.

Таблиця 2.23

Структура балансу ТОВ «Вінтрест»

Стаття балансу	Абсолютні величини, тис. грн		Структура,%		Відхилення		
	на початок року	на кінець року	на поча- ток року	на кінець року	абсолютної величини		у струк- турі,%
					абсолю- тне, тис.грн	віднос не,%	
Базисний рік							
АКТИВ							
1. Необоротні активи	46212,88	37058	28,60	26,80	-9154,88	-19,81	-1,80
2. Оборотні активи	115396	101234	71,40	73,20	-14162	-12,27	1,80
Баланс	161608,88	138292	100	100	-23316,88	-14,43	х
ПАСИВ							
1. Власний капітал	42931	40577	26,56	29,34	-2354	-5,48	2,78
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	0	0	0	0	0	0	0
3. Поточні зобов'язання і забезпечення	118678	97714,6	73,44	70,66	-20963,4	-17,66	-2,78
Баланс	161608,88	138292	100	100	-23316,88	-14,43	х
Звітний рік							
АКТИВ							
1. Необоротні активи	37058	38097	26,80	23,61	1039	2,80	-3,18
2. Оборотні активи	101234	123236,96	73,20	76,39	22002,96	21,73	3,18
Баланс	138292	161333,96	100	100	23041,96	16,66	х
ПАСИВ							
1. Власний капітал	40577	42609	29,34	26,41	2032	5,01	-2,93
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	0	0	0	0	0	0	0
3. Поточні зобов'язання і забезпечення	97714,6	118725	70,66	73,59	21010,4	21,50	2,93
Баланс	138292	161333,96	100	100	23041,96	16,66	х

В звітному році капітал ТОВ «Вінтрест» збільшився на 23041,96 тис. грн або на 16,66%. Це викликано збільшенням необоротних активів на 1039,00 тис. грн, або на 2,80% та оборотних активів на 22002,96 тис. грн, або

на 21,73%. Темп зростання обсягу виробництва ТОВ «Вінтрест» у звітному році (3,09%) був менший, ніж темп зростання валюти балансу (16,66%), це означає що підприємство неефективно використовує свій капітал.

В структурі пасивів підприємства найбільшу питому вагу займають поточні зобов'язання і забезпечення.

В базисному році власний капітал зменшився на 2354,00 тис. грн, або на 5,48%, а в звітному році власний капітал збільшився на 2032,00 тис. грн, або 5,01%.

Проаналізуємо склад та структуру майна ТОВ «Вінтрест».

Таблиця 2.24

Аналіз складу та структури майна ТОВ «Вінтрест»

Показники	Абсолютне значення, тис. грн		Структура,%		Відхилення		
					Значення		у структурі,%
	На поч. року	На кінець року	На поч. року	На кінець року	абсолютне, тис. грн	відносне,%	
Базисний рік							
1. Необоротні активи	46213	37058	28,60	26,80	-9155	-19,81	-1,80
1.1. Нематеріальні активи	4196	3425	2,60	2,48	-771	-18,37	-0,12
1.2. Основні засоби	42017	33633	26,00	24,32	-8384	-19,95	-1,68
1.3. Інші необоротні активи	0	0	0	0	0	0	0
2. Оборотні активи	115396	101234	71,40	73,20	-14162	-12,27	1,80
2.1. Запаси	29438	22420	18,22	16,21	-7018	-23,84	-2,00
2.2. Поточна дебіторська заборгованість	34591	37325	21,40	26,99	2734	7,90	5,59
2.3. Кошти	51367	41489	31,78	30	-9878	-19,23	-1,78
2.4. Витрати майбутніх періодів	0	0	0	0	0	0	0
2.5. Інші оборотні активи	0	0	0	0	0	0	0
Баланс	161609	138292	100	100	-23317	-14,43	x
Звітний рік							
1. Необоротні активи	37058	38097	26,80	23,61	1039	2,80	-3,18

Показники	Абсолютне значення, тис. грн		Структура,%		Відхилення		
					Значення		у структурі,%
	На поч. року	На кінець року	На поч. року	На кінець року	абсолютне, тис. грн	відносне, %	
1.1. Нематеріальні активи	3425	8563	2,48	5,31	5138	150	2,83
1.2. Основні засоби	33633	34947	24,32	21,66	1314	3,91	-2,66
1.3. Інші необоротні активи	0	0	0	0	0	0	0
2. Оборотні активи	101234	123237	73,20	76,39	22003	21,73	3,18
2.1. Запаси	22420	28115	16,21	17,43	5695	25,40	1,21
2.2. Поточна дебіторська заборгованість	37325	42985	26,99	26,64	5660	15,16	-0,35
2.3. Кошти	41489	52137	30	32,32	10648	25,66	2,32
2.4. Витрати майбутніх періодів	0	0	0	0	0	0	0
2.5. Інші оборотні активи	0	0	0	0	0	0	0
Баланс	138292	161334	100	100	23042	16,66	x

З даних таблиці 2.24 можна зробити висновки, що у структурі активу ТОВ «Вінтрест» в базисному році найбільшу питому вагу займають оборотні активи – від 71,40% до 73,20% відповідно. У звітному році найбільшу питому вагу також склали оборотні активи, їхня питома вага збільшилася з 73,20% на початку року до 76,39% наприкінці року. У базисному році оборотні активи підприємства зменшилися на 14162,00 тис. грн, а у звітному році збільшилися на 22003,00 тис. грн.

Збільшилася величина необоротних активів у звітному році – на 2,80%, але в базисному році спостерігалось зменшення на 19,81%.

Проаналізуємо джерела фінансових ресурсів ТОВ «Вінтрест».

Таблиця 2.25

Склад та структура джерел фінансових ресурсів ТОВ «Вінтрест»

Стаття пасиву	Абсолютне значення, тис. грн		Структура,%		Відхилення		
	На поч. року	На кінець року	На поч. року	На кінець року	Значення		У структ урі, %
					абсолют не, тис. грн	віднос не,%	
Базисний рік							
1. Власний капітал (1495)	42931	40577	26,56	29,34	-2354	-5,48	2,78
1.1. Зареєстрований (пайовий) капітал (1400)	24300	24300	15,04	17,57	0	0	2,54
1.2. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (1420)	12804	10450	7,92	7,56	-2354	-18,38	-0,37
1.3. Інші джерела власних коштів (1405+1410+1415)	5827	5827	4	4,21	0	0	0,61
II. Довгострокові зобов’язання і забезпечення	0	0	0	0	0	0	0
III. Поточні зобов’язання і забезпечення	118678	97715	73,44	70,66	-20963	-17,66	-2,78
3.1. Короткострокові кредити (1600)	67760	36049	41,93	26,07	-31711	-46,80	-15,86
3.2. Поточна кредиторська заборгованість (1610 + ... + 1650)	39845	46086	24,66	33,32	6241	15,66	8,67
3.3. Інші поточні зобов'язання (1660 + ... + 1690)	11073	15580	7	11	4507	40,70	4,41
Баланс	161609	138292	100	100	-23317	-14,43	x
Звітний рік							
1. Власний капітал (1495)	40577	42609	29,34	26,41	2032	5,01	-2,93
1.1. Зареєстрований (пайовий) капітал (1400)	24300	24300	17,57	15,06	0	0	-2,51
1.2. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (1420)	10450	12482	7,56	7,74	2032	19,44	0,18
1.3. Інші джерела власних коштів (1405+141+1415)	5827	5827	4	3,61	0	0	-0,60
II. Довгострокові зобов’язання і забезпечення	0	0	0	0	0	0	0
III. Поточні зобов’язання і	97715	118725	70,66	73,59	21010	21,50	2,93

Стаття пасиву	Абсолютне значення, тис. грн		Структура, %		Відхилення		
					Значення		У структ
забезпечення							
3.1. Короткострокові кредити (1600)	36049	48747	26,07	30,21	12698,00	35,22	4,15
3.2. Поточна кредиторська заборгованість (1610 + ... + 1650)	46086	57340	33,32	35,54	11254,40	24,42	2,22
3.3. Інші поточні зобов'язання (1660 + ... + 1690)	15580	12638	11,27	7,83	-2942,00	-18,88	-3,43
Баланс	138292	161334	100,0	100,0	23042,40	16,66	x

За даними таблиці 2.25 можна зробити висновок, що основним джерелом формування майна ТОВ «Вінтрест» є запозичений капітал. Його частка становить на початок і кінець базисного року та кінець звітнього року відповідно 73,44%, 70,66% та 73,59%. У базисному році величина власного капіталу ТОВ «Вінтрест» зменшилася на 2354,00 тис. грн, а у звітньому році збільшилася на 2032,00 тис. грн. Величина поточних зобов'язань і забезпечень суттєво змінювалася за рахунок зміни короткострокових кредитів. Ці збільшення відбулися за рахунок збільшення короткострокових кредитів. Це свідчить про ефективне управління власними засобами підприємства.

Фінансовий аналіз ТОВ «Вінтрест»

Аналіз показників, що характеризують фінансову стабільність підприємства

Визначимо коефіцієнти фінансової стійкості ТОВ «Вінтрест».

Таблиця 2.26

Значення коефіцієнтів фінансової стабільності ТОВ «Вінтрест»

Показники	На початок року	На кінець року	Абсолютне відхилення
Базисний рік			
Коефіцієнт фінансової автономії	0,27	0,29	0,03
Коефіцієнт фінансового ризику	2,76	2,41	-0,36
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,08	0,09	0,16
Звітний рік			
Коефіцієнт фінансової автономії	0,29	0,26	-0,03

Коефіцієнт маневреності власного капіталу ТОВ «Вінтрест» свідчить про те, що на покриття потреб у власних оборотних коштах воно використовує тільки запозичений капітал, що підвищує маневреність оборотного капіталу.

Таблиця 2.27

Актив	На початок року	На кінець року	Пасив	На початок року	На кінець року	Платіжний результат	
						На початок року	На кінець року
Базисний рік							
A1. Найбільш ліквідні активи	51367	41489	П1. Найбільш термінові зобов'язання	50918	61666	449	-20177
A2. Швидко реалізовані активи	34591	37325	П2. Короткострокові пасиви	67760	36049	-33169	1276
A3. Повільно реалізовані активи	29438	22420	П3. Довгострокові пасиви	0	0	29438	22420
A4. Важко реалізовані активи	46212,9	37058	П4. Постійні пасиви	42931	40577	3281,88	-3519
Звітний рік							

Актив	На початок року	На кінець року	Пасив	На початок року	На кінець року	Платіжний результат	
						На початок року	На кінець року
A1. Найбільш ліквідні активи	41489	52137	П1. Найбільш термінові зобов'язання	61665,6	69978	-20177	-17841
A2. Швидко реалізовані активи	37325	42985	П2. Короткострокові пасиви	36049	48747	1276	-5762
A3. Повільно реалізовані активи	22420	28115	П3. Довгострокові пасиви	0	0	22420	28115
A4. Важко реалізовані активи	37058	38097	П4. Постійні пасиви	40577	42609	-3519	-4512

За даними таблиці 2.27 можна скласти наступну систему нерівностей.

Базисний рік		Звітний рік	
На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року
$A1 > П1$	$A1 < П1$	$A1 < П1$	$A1 < П1$
$A2 < П2$	$A2 > П2$	$A2 > П2$	$A2 < П2$
$A3 > П3$	$A3 > П3$	$A3 > П3$	$A3 > П3$
$A4 > П4$	$A4 < П4$	$A4 < П4$	$A4 < П4$

Баланси за два роки неможна вважати ліквідними тому що порушені умови ліквідності балансу.

Аналіз фінансових коефіцієнтів ліквідності

Розглянемо значення показників ліквідності ТОВ «Вінтрест».

Таблиця 2.28

Значення коефіцієнтів ліквідності ТОВ «Вінтрест»

Показник	На початок року	На кінець року	Абсолютне відхилення
Базисний рік			
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,972	1,036	0,06
Коефіцієнт проміжної ліквідності	0,724	0,807	0,08
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,433	0,425	-0,01
Звітний рік			
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,036	1,038	0
Коефіцієнт проміжної ліквідності	0,807	0,801	-0,01
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,425	0,439	0,01

Коефіцієнт загальної ліквідності ТОВ «Вінтрест» обох роках знаходиться в нормі, але все ж таки має тенденцію до збільшення у базисному році. Значення всіх коефіцієнтів проміжної та абсолютної ліквідності даного підприємства не відповідають встановленим нормам.

Отже, можна говорити про покращення фінансового стану ТОВ «Вінтрест» в базисному році, та погіршення в звітному.

Розглянемо основні техніко-економічні показники діяльності ТОВ «Вінтрест»

У таблиці 2.29 представлені основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності ТОВ «Вінтрест»

Таблиця 2.29

Основні техніко-економічні показники діяльності ТОВ «Вінтрест»

Показник	Базисний рік	Звітний рік	Відхилення	
			абсолютне	відносне
1. Середньорічна виробнича потужність, тис. дал	1120	1120	0	0
2. Фактично вироблено продукції, тис. дал	650	659	9	1,38
3. Коефіцієнт використання виробничої потужності, частка	0,58	0,59	0,01	-
4. Обсяг виробленої продукції (без ПДВ і АЗ): – у діючих оптових цінах підприємства, тис. грн	311736	321378	9642	3,09
- у порівнянних цінах, тис. грн	311736	315477	3741	1,20
5. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн	313522	320726	7204	2,30
6. Середньорічна вартість основних фондів основного виду діяльності, тис. грн	84916	85206	291	0,34
7. Фондовіддача, грн/грн	3,671	3,703	0,03	0,85
8. Середній залишок оборотних коштів, тис. грн	108315	112235	3920	3,62
9. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, оборотів	2,89	2,86	-0,04	-1,28
10. Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу, осіб	34	37	3	8,82
11. Продуктивність праці, тис. грн /особу	9169	8526	-642,31	-7,01
12. Операційні витрати на виробництво продукції, тис. грн, у тому числі	268490	283450	14961	5,57
- матеріальні витрати	220162	240933	20771	9,43
- витрати на оплату праці	32219	31180	-1039	-3,23
- відрахування на соціальні заходи	7088	6859	-229	-3,23

Показник	Базисний рік	Звітний рік	Відхилення	
			абсолютне	відносне
- амортизація	5476	1209	-4267	-77,92
- інші операційні витрати	3545	3270	-275	-7,76
13. Витрати на 1 гривню виробленої продукції, грн	0,861	0,882	0,02	2,40
14. Матеріалоемність, грн	0,706	0,750	0,04	6,15
15. Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн	187782	204320	16538	8,81
16. Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	9551	7136	-2415	-25,29
17. Чистий прибуток (збиток), тис. грн	8306	4380	-3926	-47,27
18. Рентабельність продажів, %	4,30	2,22	-2,08	-
19. Рентабельність продукції, %	4,42	2,14	-2,28	-

З даних табл. 2.29 можна зробити висновки, що на ТОВ «Вінтрест» у звітному році в порівнянні з базисним роком збільшився фактичний випуск продукції на 9 тис. дали (1,38%) при незмінній величині виробничої потужності – 1120 тис. дал на рік.

Виробнича потужність використовується даним підприємством у базисному 39% році на та звітному році на 59%.

Обсяг виробленої продукції у діючих оптових цінах ТОВ «Вінтрест» та чистий дохід від реалізації продукції у звітному році збільшився відповідно на 3,09% та 2,3%. Це свідчить про те, що попит на продукцію підприємства повільно збільшується, відбулося збільшення цін на продукцію та спостерігаються тенденції щодо структурних змін у бік випуску більш дешевої продукції.

Показник фондівддачі збільшився з 3,671 грн/грн до 3,703 грн/грн на 0,03 грн (0,85%) та знаходиться на високому рівні. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів зменшився на 0,04 обороту (-1,28%) та має значення, властиве виноробній галузі. Це свідчить про те, що ТОВ «Вінтрест» неефективно використовує вкладення в оборотний капітал.

У звітному році у ТОВ «Вінтрест» збільшилася середньооблікова чисельність штатних працівників на 3 особи, при цьому продуктивність праці зменшилася на 642,31 тис. грн на 1 працівника або на 7,01%. На тлі

збільшення обсягу виробництва продукції на 3,09% та зменшення фонду оплати праці (3,23%) це недоцільні негативні зміни, які свідчать про неефективне використання фонду оплати праці.

Операційні витрати ТОВ «Вінтрест» на тлі збільшення обсягу виробництва збільшилися у звітному році в порівнянні з базисним роком на 5,57%. Темп зростання операційних витрат є швидшим за темп збільшення обсягу виробленої продукції у діючих цінах (3,09%). Це сприяло збільшенню витрат на 1 грн виробленої продукції на 0,02 копійки. Витрати на 1 гривню виробленої продукції у звітному році склали 0,882 грн.

Діяльність підприємства за два роки є прибутковою. Збільшення витрат на 1 гривню привело до зниження фінансового результату на 2415,00 тис. грн. У звітному році сума чистого прибутку зменшилася на 3926,00 тис. грн та становить 4380,00 тис. грн навпроти чистого прибутку в базисному році 8306,00 тис. грн. Загалом ефективність діяльності ТОВ «Вінтрест» знаходиться на низькому рівні, за усіма показниками окрім фондівіддачі спостерігається тенденція до погіршення. Для підвищення ефективності діяльності підприємства необхідно вжиття організаційно-економічних заходів, особливо в сферах виробництва, управління основним та оборотним капіталом, які дозволять повернути ТОВ «Вінтрест» до спрямованості на підвищення економічної ефективності її господарської діяльності.

2.3. Аналіз конкурентного середовища ТОВ «Вінтрест»

Українське вино – це не просто напій, а жива нитка, що з'єднує тисячолітні традиції скіфів і грецьких колоністів з динамічним сьогоденням. Ще в античні часи на берегах Чорного моря висаджували лози, які давали плоди для ритуалів і торгівлі, а сьогодні ці землі виробляють мільйони літрів вина щороку. Згідно з даними Міністерства аграрної політики України, площа виноградників сягає понад 40 тисяч гектарів, зосереджених переважно

в Одеській, Херсонській та Закарпатській областях, де клімат шепоче секрети Середземномор'я.

Після радянського періоду, коли акцент робився на масове виробництво, галузь зазнала трансформації в 2000-х: приватні виноробні, як Shabo чи Kolonist, інвестували в італійське обладнання та французькі саджанці, піднімаючи якість на світовий рівень. Цей стрибок не обійшовся без шрамів – війна зруйнувала частину виноградників, але винороби виявили неймовірну стійкість, релокуючи бізнес і створюючи нові гібриди. Сьогодні українське вино – це симфонія стійкості, де кожна крапля несе смак сонця, землі й людської волі.

Еволюція триває: з 1 січня 2026 року вступають нові правила, що гармонізують стандарти з ЄС, захищаючи географічні зазначення та реєструючи виробників. Це означає, що вина з конкретних регіонів, як «Ялта» чи «Болград», отримають офіційний статус, подібний до шампанського чи бордо, роблячи їх ще привабливішими для глобального ринку.

Одеський регіон – серце українського виноробства, де морський бриз і чорноземи творять ідеальні умови для Каберне, Совіньйон і Мерло. Тут виноградники простягаються на тисячі гектарів, а вина набувають глибоких фруктових нот з відтінками ванілі від дубових бочок. Не дивно, що саме одеські вина домінують у міжнародних рейтингах, збираючи медалі за баланс кислотності та таніну.

Закарпаття додає контрасту зі своїми прохолодними схилами, де панують білі сорти на кшталт трамінера та рислінгу. Ці вина – легкі, ароматні, з нотками квітів і меду, що нагадують альпійські луки. Херсонщина ж славиться ігристими, де спекотне сонце дарує винограду солодкість, ідеальну для шампанських методів. Кожен регіон – як окремий акорд у великій мелодії, де теруар диктує характер напою.

Менш відомі, але перспективні зони, як Миколаївщина чи навіть Київщина, експериментують з органічним вирощуванням, уникаючи пестицидів і створюючи вина з чистим, автентичним смаком. Ці регіони не просто географічні точки – вони історії людей, які борються з кліматичними змінами, впроваджуючи стійкі сорти, аби зберегти спадщину для майбутніх поколінь.

Теруар – це не абстракція, а сукупність ґрунту, клімату й людського дотику, що робить кожне вино унікальним. В Одесі вапнякові ґрунти додають мінеральності, роблячи червоні вина потужними й довговічними. Закарпатські гранітні схили, навпаки, дарують свіжість і елегантність білим сортам.

У Херсоні піщані ґрунти фільтрують воду, концентруючи аромати в ягодах, що ідеально для десертних вин. Ці відмінності не випадкові – вони результат еволюції, де винороби адаптують сорти до локальних умов, створюючи гібриди на кшталт одеського чорного чи суходольського.

Аналіз виноробної галузі України (з фокусом на Одещину) – це історія про те, як війна перетворила колишній «масс-маркет» на амбітний крафт. Одеська область є серцем українського виноробства (понад 60% усіх виноградників країни), тому цей огляд буде найбільш наближеним до реалій регіону.

Ринок вина зараз проходить через найскладнішу трансформацію за останні 30 років.

1. Окупація Криму, частини Херсонщини та Миколаївщини призвела до втрати унікальних теруарів, що зробило Одеську область (Бессарабію та Шабо) критично важливою для всієї галузі.

2. Українці почали пити менше дешевих напівсолодких вин і більше – сухого вина локального виробництва. Це прояв «виноробного патріотизму».

До ключових гравців нині можна віднести наступних виробників.

1. Shabo (Шабо, Одеська обл.) – бсолютний лідер. Вони змогли поєднати промислові масштаби з преміальною якістю. В Одесі їхні вина представлені всюди – від маленьких крамниць до винних бутіків.

2. Koblevo (Коблево) – основний гравець у сегменті «ціна-якість». Мають величезну частку в ритейлі завдяки впізнаваності бренду та доступності.

3. Artwinery (Артемівськ). Після руйнування заводу в Бахмуті компанія налагодила розлив ігристих вин на потужностях партнерів в Одеській області (зокрема на базі «Одесавинпром»).

4. Виноробня Князя Трубецького (Prince Trubetskoï) – релокований бренд, який став символом незламності. Їхні вина зараз – дефіцитний преміум.

Одещина зараз переживає розквіт малих сімейних виноробень, які диктують моду. Тут утворився Одеський «Винний пояс», відмінною рисою якого є «крафтовий бум». Тут працюють такі підприємства, як Vinos de La Rioja (Одеса), Veukush (хоча це Миколаївщина, але бренд невід’ємний від одеських полиць), Колоніст (Ізмаїльський район). Вина від Івана Плачкова («Колоніст») стали візитівкою регіону на міжнародних виставках. Одесити почали цінувати локальні сорти: Тельті-Курук (унікальний білий сорт з Шабо) та Одеський Чорний.

Таблиця 2.30

Статистика попиту та ціни на вино на ринку Одеси у 2025–2026рр.*

Категорія вина	Середня ціна (пляшка 0,75), грн	Динаміка попиту
Столове вино (базове)	140 – 180 грн	Стабільно (велика частка ТетраПак)
Сортове сухе (Shabo, Koblevo)	220 – 350 грн	Зростання на 15% за рік
Авторський крафт (Бессарабія)	450 – 900+ грн	Бум у ресторанах Одеси
Ігристе (брют/напівсолодке)	190 – 300 грн	Сезонний пік (Новий рік, літо)

*Джерело: складено автором на основі [50]

Українське вино стало «трендовим» у Британії, Японії та США. Для іноземців купівля українського вина – це акт підтримки, що стимулює виноробів Одещини тримати якість на рівні світових стандартів.

Проблеми з паливом та ризики обстрілів складів призвели до того, що багато виноробів перейшли на прямі поставки «виноробня – ресторан/магазин», минаючи великих дистриб'юторів.

Незважаючи ні на що, Центр культури вина SHABO та локальні шато в Одеській області продовжують приймати відвідувачів, що рятує галузь фінансово.

Справжній смак регіону у 2025–2026 роках представляє п'ятірка вин, які стали справжніми символами місцевого теруару та здобули визнання як у локальних рестораторів, так і на міжнародних конкурсах.

1. «Тельті-Курук» (Лисицін хвіст) Grand Reserve (Shabo) унікальний автохтонний сорт, що росте тільки в Шабо. Має свіжий, мінеральний смак, з нотками білих квітів та айви. Він є «візитівкою» України. Виноградники вцілили ще з дофілоксерних часів. Це біле вино, яке не має аналогів у світі. Ціна складає ~450–600 грн.

2. «Одеський Чорний» (Колоніст / Колоніст) (крос Алікант Буше та Каберне Совін'йон). Має потужний, насичений смак, з тонами чорної смородини, чорносливу та легким сап'яновим відтінком. Сорт виведений саме в Україні. Це «чоловіче», густе вино, яке ідеально пасує до бессарабської ягнятини. Ціна складає ~480–550 грн.

3. «Odesa Black» (Big Wine / Grande Vallee) («Одеський Чорний» в іншій стилістиці). Більш м'який, «ягідний» смак, з витримкою у французькому дубі, що додає нотки ванілі та шоколаду. Сучасне прочитання локального сорту, яке дуже популярне в одеських винних барах (наприклад, у центрі міста). Ціна складає ~400–500 грн.

4. «Сухолиманський білий» (Виноробня господарства «Курніков» або великі лінійки Shabo). Легкий, мускатний смак, з ароматом свіжоскошеної трави та польових квітів. Найкраще «літнє» вино Одеси. Воно ідеально підкреслює смак чорноморської камбали або рапанів. Ціна складає ~220–350 грн.

5. Бріут «Artwinery» (Витримане за класичним методом в Одесі). Ігристе біле (традиційний метод) має елегантний смак, з тонкими бульбашками (перляжем), нотками випічки та зеленого яблука. Символ незламності Бахмута, який знайшов «другий дім» на одеських виробничих майданчиках. Це головне ігристе для святкових подій в Одесі. Ціна складає ~280–400 грн.

Рейтинг українських вин 2025 року формується на основі міжнародних конкурсів, як Decanter World Wine Awards, де у 2024-му українські виробники здобули 57 медалей, включаючи золото. Це не просто цифри – це визнання, що ставить Україну поряд з Італією чи Францією. Лідери виділяються балансом, оригінальністю та доступністю, роблячи їх ідеальними для як новачків, так і знавців.

Серед червоних фаворитів – вина від Beykush Winery, чие мерло з нотками чорної смородини й шоколаду завоювало срібло на Decanter. Білі лідери, як трамінер від Kolonist, чарують квітковими ароматами, а ігристі від Artwinery вражають бульбашками, що танцюють на язичі. Рейтинг динамічний, з урахуванням нових релізів, як безалкогольні варіанти від Едуарда Городецького, що розширюють аудиторію.

Експерти, як Сергій Клімов з Uwines, виділяють топ-10 ігристих, де перші місця займають вина з м'яким перляжем і фруктовими нотами. Цей рейтинг не про елітарність – він про відкриття, де бюджетні опції від 300 гривень конкурують з преміум-сегментом [51].

Таблиця 2.31 базується на даних з конкурсів Decanter та відгуках сомельє, як опубліковано на сайтах liga.net та glavcom.ua. Вона ілюструє різноманітність, де кожне вино – як окрема історія, варта дегустації. Після аналізу, помітно, що червоні вина домінують за глибиною, тоді як білі – за свіжістю, пропонуючи вибір для будь-якого настрою.

Таблиця 2.31

Рейтинг українських вин у 2025 році*

Місце	Вино та виробник	Тип	Ключові ноти	Ціна (грн)
1	Merlot Rose від Едуарда Городецького	Розе (безалкогольне)	Ягідні, свіжі	300-400
2	Golubok від локальних виробників	Червоне	Шовковисте, м'яке	300
3	Traminer від Kolonist	Біле	Квіткове, медове	400-500
4	Cabernet Sauvignon від Beykush	Червоне	Фруктове, дубове	500+
5	Ігристе від Artwinery	Ігристе	Фруктове, бульбашкове	350-450

*Джерело: складено автором на основі [52]

На винні тренди в Україні суттєво впливають контекст війни, економічної напруги та зменшення аудиторії споживачів вина.

Винороби виокремлюють десять ключових точок, які описують стан і напрям розвитку українського винного споживання на кінець 2025 року.

1. Штучний інтелект та вино. Тенденція використання штучного інтелекту для дослідження вина та розширення можливостей вибору. Це справді найдоступніший інструмент для швидких винних рішень.

2. Шум навколо безалкогольного вина. Виразний медійний шум навколо безалкогольного вина – власне шум, бо пропозицій на ринку небагато, зате дискусій про його доцільність і смакові якості більш ніж достатньо. Загалом спостерігається поляризація українських винолюбів на тих, хто категорично не сприймає б/а вина, і на протилежний табір, який медіаактивністю вимагає збільшення пропозицій таких вин.

3. Простори вина. Попри зменшення аудиторії (триває 11-й рік війни) спостерігається розширення можливостей для знайомства з українським вином. Винні фестивалі у Львові, Одесі та Києві відбулися згідно з анонсованими термінами, ярмарки локальних крафтових продуктів в уже обов'язковому форматі мають кілька винних стендів. Додатково з'являються нові винні бари, винні простори, онлайн-платформи.

4. Динаміка автохтонів. Сталий інтерес до автохтонних сортів – як уже відомих, так і тих, що лише входять у фокус уваги. Паралельно з цим зростає попит на бурштинові та вина, які умовно назовемо «натуральними».

5. Виноробні експериментують. Виноробні, які вже себе зарекомендували та здобули коло фанів, додають до портфоліо нові вина, експериментуючи з назвами, пляшками, етикетками та просуванням.

Звісно, тенденцій можна виокремити більше, але хотілося зафіксувати «живі», практичні думки, що показують: український світ вина продовжує еволюціонувати попри велику війну й обережно привідкривати нові горизонти [53]

6. Локальний патріотизм. Українці все частіше роблять ставку на своє – від бабусиних наливок до вина й міцного алкоголю від KOBLEVO, Хлібний Дар, Козацька Рада, Аліко. Попит на крафтову продукцію, особливо українського виробництва, зростає шаленими темпами. Хоча частка такого алкоголю на ринку поки невелика, продажі в Україні за останній рік збільшилися у 2,5–3 рази – це справжній прорив.

Люди переконуються, що наші виробники нічим не поступаються італійським чи французьким. Водночас як ціна нашої продукції значно приємніша. А ще, це екологічно й допомагає розвивати регіони. Купуєш пляшечку, а підтримуєш цілу країну.

7. «Менше, але краще». Покоління зумерів впевнено диктує нові правила гри: якість важливіша за кількість. Люди все частіше обирають преміум алкоголь та міксери. Тоніки вже давно вийшли за рамки звичного Schweppes і за преміум якість люди готові платити більше.

8. Попит на простоту. У складні часи головне – нічого не ускладнювати. Люди частіше обирають перевірену класику: сухе вино чи келих пива.

9. Смак експериментів. Коктейлі з незвичними інгредієнтами, як-от спеції, трави чи екзотичні фрукти, стають дедалі популярнішими. Вони додають цікаві смаки та можуть бути навіть корисними.

10. Безалкогольні напої. Українці активно долучаються до світового тренду на безалкогольні альтернативи – вино, пиво, міцні напої й коктейлі. Очікується, що продуктова лінійка безалкогольних напоїв розшириться. Можливо, навіть з'являться напої з CBD, які вже популярні у західному світі [50].

Тренди в алкоголі – не просто мода, а дзеркало змін у культурі споживання. Відповідальність, експерименти зі смаками та увага до якості стають новою нормою.

Українці почали частіше купувати безалкогольні напої. Відповідну статистику фіксують великі мережі супермаркетів [54].

Новий світовий тренд на тверезість з'явився й в Україні. Статистика споживання алкоголю в Україні в 2024 та 2025 роках показує, що українці стали вживати алкоголь рідше, йдеться про 21,5% споживачів. А 6,8% українців і взагалі відмовилися від нього.

Разом із цим мережа магазинів алкоголю Goodwine, супермаркети «Сільпо» та Novus зафіксували зростання попиту на купівлю безалкогольних напоїв. Паралельно ритейл фіксує зростання інтересу до нового для ринку напою – безалкогольного вина [55].

Безалкогольне вино – це вино, з якого після ферментації видалено алкоголь (часто до 0,0% або до 0,5% ABV).

Таблиця 2.32

Характеристика ринку безалкогольного вина України*

Ринковий показник	Характеристика
Основні технології	– вакуумна дистиляція – зворотний осмос – spinning cone technology – dealcoholization після класичного виноробства

Ринковий показник	Характеристика
Обсяг світового ринку	– 2025 рік: \$2,54 млрд – 2033 рік прогноз: \$5,28 млрд – середньорічне зростання: 10.0%
Найбільші світові виробники	1. Європа – Torres Natureo (Іспанія) – Carl Jung (Німеччина) – Leitz Eins Zwei Zero (Німеччина) – Pierre Chavin (Франція) – Oddbird (Швеція) – Freixenet 0.0 (Іспанія) 2. Австралія – Edenvale (один із світових лідерів) – Plus & Minus 3. США – Ariel Vineyards – Surely Wines – Giesen 0%
Представлені бренди в Україні (імпорт)	– Carl Jung – Petit Frere – Torres Natureo – Freixenet 0.0 – Pierre Chavin – Oddbird (обмежено)
Категорія	Ціна
Базові позиції	250–350 грн
Середній сегмент	350–550 грн
Premium import	550–900 грн
HoReCa premium	900+ грн
Ємність ринку України (оцінка) 2025-2026 рр.	– ринок безалкогольного вина України: 150–350 млн грн – потенціал ринку до 2030: 1+ млрд грн
Основні аудиторії в Україні	1. Жінки 25–45 2. Автомобілісти 3. Молоді батьки 4. Люди з healthy lifestyle 5. Корпоративні події 6. Вагітні (після консультації лікаря щодо 0,0%) 7. Люди, які відмовляються від алкоголю
Можливості для українських виробників	– Одещина – Закарпаття – Миколаївщина – Бессарабія

*Джерело: складено автором за допомогою штучного інтелекту

Можна визначити стратегічні можливості виноробних підприємств України.

Диверсифікація лінійок продукції. Розширення портфеля продуктів із включенням безалкогольних варіантів, ароматизованих варіантів і

обмежених серій може залучити різноманітні сегменти споживачів. Наприклад, введення сезонного пива з місцевими інгредієнтами або обмеженого серійного віскі, витриманого в унікальних бочках, створює захоплення та стимулює попит.

Співпраця з інфлюенсерами або іншими брендами – такими як компанії розкішної моди чи гурманської їжі – також може представити продукти новій аудиторії та створити ажіотаж.

Маркетинг, заснований на даних. Використання аналітики даних для розуміння поведінки та вподобань споживачів є необхідним, щоб залишатися попереду. Аналізуючи моделі покупок, взаємодію з соціальними мережами та зворотний зв'язок, бренди можуть вдосконалювати свої маркетингові стратегії та передбачати майбутні тенденції. Регулярне повернення до цих інсайтів гарантує, що кампанії залишаються актуальними та впливовими.

Досвідні інвестиції. Інвестиції з досвідом поєднують стиль життя та цінність, пропонуючи споживачам більше, ніж просто продукт. Наприклад, членство у виноградниках або винокурні, що включає ексклюзивні дегустації, приватні заходи та доступ за лаштунками, приваблює тих, хто шукає унікальний, преміальний досвід. Просування цих програм як інвестицій у стиль життя та культуру додає їхній пропозиції амбітну цінність.

Сектор вина готовий до зростання, але лише для тих брендів, які адаптуються до змінного ландшафту. Хоча економічний тиск може скоротити бюджети, споживачі й надалі ставлять пріоритет на якість, автентичність та інновації. Рух «усвідомленого пиття», технологічний прогрес і попит на сталий розвиток відкривають чіткі шляхи до диференціації та успіху [56].

Менеджери з маркетингу та бренду мають унікальну можливість очолити цю еволюцію, приймаючи нові тенденції, використовуючи технології та залишаючись уважними до споживчих цінностей. Таким чином

вони можуть позиціонувати свої бренди не лише як лідери ринку, а й як піонерів, що формують майбутнє індустрії.

Висновки за розділом 2

Компанія «Вінтрест» працює з 2002 року, заслуживши за ці роки звання лідера Одеського регіону за рівнем технологій у сфері вирощування та переробки винограду. Виноградники «Вінтресту» розташовані у сприятливому ландшафтному кліматичному середовищі біля моря. Перші лози сертифікованих саджанців французьких та німецьких клонів були закладені у 1999 році, далі закладка тривала до 2006 року.

ТОВ «Вінтрест» – перша в Україні виноробна компанія повного циклу, орієнтована на виробництво виноматеріалів преміум-класу для реалізації виноробним підприємствам.

Сьогодні «Вінтрест» – це 650 гектарів виноградників європейських сортів, сучасний переробний виноробний комплекс, а також цехи для зберігання та розливу вин, у тому числі ігристих.

Сучасне обладнання та співпраця з постачальниками найкращих витратних матеріалів, необхідних для виноробства, забезпечує європейський рівень виноробства на всіх його стадіях.

Аналіз господарської діяльності за два роки показав наступне. У звітному році в порівнянні з базисним роком збільшився фактичний випуск продукції на 9 тис. далі (1,38%) при незмінній величині виробничої потужності – 1120 тис. дал на рік.

Виробнича потужність використовується даним підприємством у базисному 39% році на та звітному році на 59%.

Обсяг виробленої продукції у діючих оптових цінах ТОВ «Вінтрест» та чистий дохід від реалізації продукції у звітному році збільшився відповідно на 3,09% та 2,3%. Це свідчить про те, що попит на продукцію підприємства повільно збільшується, відбулося збільшення цін на продукцію та

спостерігаються тенденції щодо структурних змін у бік випуску більш дешевої продукції.

Показник фондівдачі збільшився з 3,671 грн/грн до 3,703 грн/грн на 0,03 грн (0,85%) та знаходиться на високому рівні. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів зменшився на 0,04 обороту (-1,28%) та має значення, властиве виноробній галузі. Це свідчить про те, що ТОВ «Вінтрест» неефективно використовує вкладення в оборотний капітал.

У звітному році у ТОВ «Вінтрест» збільшилася середньооблікова чисельність штатних працівників на 3 особи, при цьому продуктивність праці зменшилася на 642,31 тис. грн на 1 працівника або на 7,01%. На тлі збільшення обсягу виробництва продукції на 3,09% та зменшення фонду оплати праці (3,23%) це недоцільні негативні зміни, які свідчать про неефективне використання фонду оплати праці.

Операційні витрати ТОВ «Вінтрест» на тлі збільшення обсягу виробництва збільшилися у звітному році в порівнянні з базисним роком на 5,57%. Темп зростання операційних витрат є швидшим за темп збільшення обсягу виробленої продукції у діючих цінах (3,09%). Це сприяло збільшенню витрат на 1 грн виробленої продукції на 0,02 копійки. Витрати на 1 гривню виробленої продукції у звітному році склали 0,882 грн.

Діяльність підприємства за два роки є прибутковою. Збільшення витрат на 1 гривню привело до зниження фінансового результату на 2415,00 тис. грн. У звітному році сума чистого прибутку зменшилася на 3926,00 тис. грн та становить 4380,00 тис. грн навпроти чистого прибутку в базисному році 8306,00 тис. грн. Загалом ефективність діяльності ТОВ «Вінтрест» знаходиться на низькому рівні, за усіма показниками окрім фондівдачі спостерігається тенденція до погіршення. Для підвищення ефективності діяльності підприємства необхідно вжиття організаційно-економічних заходів, особливо в сферах виробництва, управління основним та оборотним

капіталом, які дозволять повернути ТОВ «Вінтрест» до спрямованості на підвищення економічної ефективності її господарської діяльності.

Ринок вина зараз проходить через найскладнішу трансформацію за останні 30 років. Окупація Криму, частини Херсонщини та Миколаївщини призвела до втрати унікальних теруарів, що зробило Одеську область (Бессарабію та Шабо) критично важливою для всієї галузі. Українці почали пити менше дешевих напівсолодких вин і більше – сухого вина локального виробництва.

Рейтинг українських вин 2025 року формується на основі міжнародних конкурсів, як Decanter World Wine Awards, де у 2024-му українські виробники здобули 57 медалей, включаючи золото. Це не просто цифри – це визнання, що ставить Україну поряд з Італією чи Францією. Лідери виділяються балансом, оригінальністю та доступністю, роблячи їх ідеальними для як новачків, так і знавців.

На винні тренди в Україні суттєво впливають контекст війни, економічної напруги та зменшення аудиторії споживачів вина.

Українці активно долучаються до світового тренду на безалкогольні альтернативи – вино, пиво, міцні напої й коктейлі. Очікується, що продуктова лінійка безалкогольних напоїв розшириться. Можливо, навіть з'являться напої з CBD, які вже популярні у західному світі. Новий світовий тренд на тверезість з'явився й в Україні. Статистика споживання алкоголю в Україні в 2024 та 2025 роках показує, що українці стали вживати алкоголь рідше, йдеться про 21,5% споживачів. А 6,8% українців і взагалі відмовилися від нього.

Разом із цим фіксується зростання попиту на купівлю безалкогольних напоїв, а саме: зростання інтересу до нового для ринку напою – безалкогольного вина.

РОЗДІЛ 3

ОБГРУНТУВАННЯ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЄКТУ З ВПРОВАДЖЕННЯ НОВОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ТОВ «ВІНТРЕСТ»

3.1. Планування повної собівартості нового продукту

Маркетинговий аналіз ринку показав, що ринок вина забезпечить попит на новий вид продукції «Каберне безалкогольне напівсолодке» у розмірі 5000 дал виробництва ТОВ «Вінтрест».

Визначимо повну собівартість 1 дал вина безалкогольного за статтями калькуляції.

Стаття 1. «Сировина й основні матеріали за винятком зворотних
відходів»

Нормативна рецептура вина безалкогольного та калькуляція 1 дал продукції представлена у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Розрахунок вартості сировини й основних матеріалів на виробництво 1 дал продукту «Каберне безалкогольне напівсолодке»

Найменування сировини	Витрати на 1 дал вина, кг (л)	Ціна 1 од. сировини, грн	Вартість сировини, грн
Виноматеріал винограду європейських червоних технічних сортів	2	120,00	240,00
Виноматеріал «Каберне»	4	180,00	720,00
Виноматеріал «Мерло»	3	180,00	540,00
Цукор	1	15,00	15,00
УСЬОГО	х	х	1500,00
2. Транспортно-заготівельні витрати на сировину - 2%	х	х	30,00
УСЬОГО ВИТРАТИ НА СИРОВИНУ	х	х	1530,00

Транспортно-заготівельні витрати на сировину приймаються в розмірі 2% від вартості сировини й основних матеріалів: $1500,00 * 0,02 = 30,00$ грн.

Витрати за статтею «Сировина й основні матеріали» з урахуванням

транспортно-заготівельних витрат складуть: $1500,00 + 30,00 = 1530,00$ грн.

Стаття 2. «Тара й упакування»

Таблиця 3.2

Розрахунок вартості статті калькуляції «Тара й упакування»

Вид матеріалу	Норма витрат на 1 дал	Ціна за одиницю, грн	Вартість, грн
Пляшка (1 л)	13	22	293
Пробка	13	3,6	48
Етикетка	13	1,5	20
Гофрокороб	1	20	20
Бій пляшок (% від вартості пляшки)	0,01%	х	0,22
Усього			381,55

Стаття 3. «Паливо та енергія на технологічні цілі»

Таблиця 3.3

Розрахунок вартості статті калькуляції «Паливо й енергія на технологічні цілі»

Вид матеріалу	Норма витрат на 1 дал	Ціна за одиницю, грн	Вартість, грн
Електроенергія, кВт	7,66	10,5	80,43
Вода, м ³ /год.	2,5	35,16	87,90
Усього	х	х	168,33

Стаття 4. Заробітна плата основних виробничих робітників

Фонд робочого часу на 2026 рік складає 2061 годину. Виробнича потужність підприємства складає 11200 дал/рік. Для обслуговування поточної лінії з виробництва халви потрібно 3 робітники 5-го розряду. Годинна тарифна ставка робітника 5-го розряду – 36,47 грн / год.

Витрати на заробітну плату за відрядною системою оплати праці розраховуємо через визначення розцінки за одинцю виробленої продукції за формулою:

$$\text{Розцінка} = Нч * \sum_{i=1}^n \text{ПТС}_i * K_{\text{прац.}_i} * K_{\text{дзп}} * K_d, \quad (3.1)$$

де $Нч$ – норма часу на виробництво 1 одиниці продукції, годин,

ГТС_i – годинна тарифна ставка і-го розряду, грошових одиниць;

Кпрац. – кількість працівників, які працюють на виробничій лінії, осіб;

$$\sum_{i=1}^n \text{ГТС}_i * \text{Кпрац.}_i = \text{Кпрац.1} * \text{Тариф1} + \text{Кпрац.2} * \text{Тариф2} + \text{Кпрац.n} * \text{Тариф n}; \quad (3.2)$$

ОВнат. – річний обсяг випуску продукції, натуральних одиниць;

К_{дзп} – коефіцієнт додаткової заробітної плати (пропонується 1,22);

К_д – коефіцієнт доплат (пропонується 1,15).

Норму часу визначаємо за формулою:

$$\text{Нч} = \text{Річний фонд робочого часу} / \text{Виробнича потужність} \quad (3.3)$$

Визначимо норму часу на виробництво 1 дал соку за формулою 3.3:

$$\text{Нч} = 2061 \text{ год.} / 1120 \text{ дал} = 1,84 \text{ дал} / \text{год.}$$

Розцінка за 1 дал продукції з урахуванням тарифної ставки на 2026 р. складе (за формулою 3.1):

$$\begin{aligned} \text{Розцінка} &= 1,84 \text{ год.} * 36,47 \text{ грн} / \text{год.} * 3 \text{ роб.} * \\ &* 1,22 * 1,15 = 282,43 \text{ грн} / \text{дал} \end{aligned}$$

Стаття 5. Відрахування на соціальні заходи на заробітну плату працівників, які працюють на виробничій лінії (ЄСВ)

Єдиний соціальний внесок складає 22% від фонду заробітної плати та на 1 т продукції складе:

$$\text{ЄСВ} = 282,43 \text{ грн} * 0,22 = 62,14 \text{ грн}$$

Стаття 6. Витрати на збут

Витрати, пов'язані зі збутом нової продукції плануються в розмірі 2% від виробничої собівартості й складуть:

$$\text{Витрати на збут} = 2424,45 \text{ грн} * 0,02 = 48,49 \text{ грн}$$

Стаття 7. Відсотки за кредитом

Коефіцієнт оборотності оборотних коштів у звітному склав 2,86 обороти.

$$\Delta \Delta \text{Кр.К} = \Delta \text{СВ} / \text{Коб.Об.К} \quad (3.4)$$

ΔCB – зміна повної собівартості продукції в результаті реалізації проєкту, грош. од.;

$K_{об.к}$ – коефіцієнт оборотності оборотних коштів періоду, що передуює періоду, який планується.

Для розрахунку суми відсотків за кредитом спочатку визначимо потребу проєкту у кредитних коштах за формулою 3.4:

$$\Delta Kp.K = 12364,70 \text{ тис. грн} / 2,86 \text{ об.} 4326,93 \text{ тис. грн}$$

Визначимо суму відсотків за кредитом, яка включається до складу собівартості виробленої продукції.

Розрахунок суми відсотків за кредитом наведено у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Розрахунок потоку платежів за кредитом

Показник	Роки			Сума, тис. грн
	0	1	2	
Сума кредиту, тис. грн		4326,93		
Виплата тіла кредиту, тис. грн		2163,46	2163,46	4326,93
Непогашений залишок, тис. грн	4326,929	2163,46	0,00	
Відсоток за кредит, тис. грн		1081,73	540,87	1622,60
Щорічні платежі за кредитом з виплатою відсотку на непогашений залишок, тис. грн		3245,20	2704,33	5949,53

3.2. Калькулювання витрат на одиницю продукції та розрахунок повної собівартості за проєктом

У таблиці 3.5 представлено повну собівартість 1 дал річного обсягу виробництва безалкогольного вина.

* Витрати на весь обсяг додаткової продукції визначаються як здобуток витрат на 1 одиницю додаткової продукції у грошовому виразі та додаткового обсягу випуску продукції у натуральному виразі.

Таблиця 3.5

**Калькуляція витрат на виробництво та реалізацію продукту
«Каберне безалкогольне напівсолодке» та розрахунок повної
собівартості за проектом**

№ з/п	Найменування калькуляційних витрат	Витрати на 1 дал, грн	Витрати на весь обсяг додаткової продукції, тис. грн*
1	Вартість сировини й основних матеріалів з урахуванням транспортних витрат	1530,00	7650,00
2	Тара, упакування й допоміжні матеріали	381,55	1907,77
3	Паливо й електроенергія на технологічні цілі	168,33	841,65
	Матеріальні витрати всього	2079,88	10399,42
4	Основна й додаткова заробітна плата виробничих робітників	282,43	1412,16
5	Відрахування на соціальні заходи	62,14	310,68
	Виробнича собівартість	2424,45	12122,26
6	Витрати на збут	48,49	242,45
	Повна собівартість	2472,94	12364,70
7	Відсотки за кредитом	324,52	1622,60
	Повна собівартість з відсотками за кредитом	2797,46	13987,30
	Оптова ціна 1 одиниці (дал) додаткової продукції, тис. грн **		3,637

****** Оптова ціна 1 одиниці додаткової продукції визначається за повною собівартістю з відсотками за кредит за формулою:

$$\begin{aligned} &\text{Оптова ціна 1 одиниці додаткової продукції} = \\ &= \text{Повна собівартість з відсотками за кредитом} * \left(1 + \frac{\text{Відсоток рентабельності}}{100\%}\right) \end{aligned} \quad (3.5)$$

За комбінованим вартісно-ринковим методом ціноутворення визначено, що з метою забезпечення конкурентоздатності нового виду продукції на ринку рентабельність продукції складає 30% від собівартості додаткового обсягу випуску продукції.

Визначимо оптову ціну одиниці продукції без ПДВ за формулою 3.5:

Оптова ціна 1 дал = 2797,46 грн * 1,3 = 3637,00 грн.

3.3. Розрахунок грошових потоків від проєкту

Потреба в оборотних коштах визначається за формулою:

$$\Delta \text{Об.К} = \Delta \text{СВ} / \text{Коб.Об.К} \quad (3.6)$$

$\Delta \text{СВ}$ – зміна повної собівартості продукції з урахуванням відсотків за кредитом в результаті реалізації проєкту, грош. од.;

Коб.Об.К – коефіцієнт оборотності оборотних коштів періоду, що передуює періоду, який планується.

Визначимо величину інвестицій у проєкт (відтік коштів), які будуть спрямовані на поповнення оборотних коштів підприємства за формулою 3.6.

$$\Delta \text{Об.К} = 13987,30 \text{ тис. грн} / 2,86 \text{ об.} = 4894,74 \text{ тис. грн.}$$

Для розрахунку формування грошового потоку від інвестиційної діяльності складемо таблицю 3.6.

Таблиця 3.6

Формування операційного грошового потоку від проєкту (приплив коштів), тис. грн

Склад грошового потоку	Період реалізації проєкту, роки	
	0	1
Зміна поточних витрат, у т. ч.:		
Матеріальні витрати всього	10399,42	10399,42
в тому числі		
Зміна витрат на сировину	7650,00	7650,00
Зміна витрат на тару та допоміжні матеріали	1907,77	1907,77
Зміна витрат на енергоресурси	841,65	841,65
Зміна витрат на оплату праці	1412,16	1412,16
Зміна єдиного соціального внеску	310,68	310,68
Зміни амортизації	0,00	0,00
Зміна інших витрат усього *	1865,04	1865,04
Усього Збільшення поточних витрат	13987,30	13987,30
Обсяг виробленої продукції, дал	5000,00	5000,00
Ціна одиниці продукції, тис. грн	3,637	3,637

Склад грошового потоку	Період реалізації проєкту, роки	
	0	1
Збільшення суми чистого доходу **	18183,49	18183,49
Збільшення прибутку до оподаткування	4196,19	4196,19
Збільшення податку на прибуток	755,31	755,31
Збільшення чистого прибутку	3440,88	3440,88
Амортизаційні відрахування від проєкту	0,00	0,00
Грошовий потік від проєкту	3440,88	3440,88

* Дорівнює сумі Витрат на збут та Відсотків за кредитом

** Дорівнює річному обсягу продукції в оптових цінах без ПДВ та акцизного збору, який визначається за формулою 3.7

Приріст обсягу виробництва продукції у вартісному виразі (ΔOV) в результаті реалізації проєкту визначається на основі даних про обсяг додаткового випуску продукції у натуральному виразі та оптову ціну за одиницю продукції без ПДВ та акцизного збору:

$$\Delta OV = \sum \Delta V_i * C_i, \quad (3.7)$$

де ΔV_i – збільшення випуску i -го виду продукції, нат. од.,

C_i – ціна i -го виду продукції, грошових одиниць.

$$\Delta OV (\text{Чистий дохід}) = 5000 \text{ дал} * 3,637 \text{ тис. грн} = 18183,49 \text{ тис. грн}$$

3.4. Оцінка економічної ефективності інвестиційного проєкту з виробництва нового продукту

Виробництво нового продукту на ТОВ «Вінтрест» приведе до збільшення собівартості продукції на 13987,30 тис. грн, тому потребує додаткового інвестування в оборотні кошти 4894,74 тис. грн.

За результатами розрахунків, наведених в таблиці 3.6, річний приріст чистого прибутку за рахунок виробництва та реалізації додаткового обсягу продукції складе 3440,88 тис. грн. У зв'язку з тим, що амортизація на

додатковий обсяг продукції не нараховується, грошовий потік дорівнює чистому прибутку.

Оцінку економічної ефективності проєкту з впровадження нового продукту проведемо за наступною моделлю.

Середньозважена вартість капіталу (СВК) підприємства розраховується за формулою:

$$СВК = Ц_{ПК} \cdot Д_{ПК} + Ц_{ВК} \cdot Д_{ВК}, \quad (3.8)$$

де $Ц_{ПК}$ – ціна кожного виду позикового капіталу, %;

$Д_{ПК}$ – частка кожного виду позикового капіталу в проєкті;

$Ц_{ВК}$ – ціна кожного виду власного капіталу, %;

$Д_{ВК}$ – частка кожного виду власного капіталу в проєкті.

Для оцінки ефективності інвестиційних проєктів і розрахунку показників їх інвестиційної привабливості використовують наступні показники:

- Чистий дохід (ЧД);
- Чистий приведений (дисконтований) дохід (NPV);
- Внутрішня норма прибутковості (IRR);
- Індекс дохідності (ІД);
- Період окупності (ПО);
- Рентабельність інвестицій (R_i);

ЧД і NPV характеризують перевищення сумарних грошових надходжень над сумарними витратами для даного проєкту, відповідно без урахування і з урахуванням нерівноцінності ефектів, що відносяться до різних моментів часу.

Різницю між ЧД та NPV називають дисконтом проєкту.

ЧД характеризує накопичений ефект за розрахунковий період: сальдо операційного грошового потоку, який формується в процесі реалізації проєкту та грошового потоку від інвестиційної діяльності:

$$ЧД = ГП - ІК, \quad (3.9)$$

де ГП – сальдо операційного грошового потоку від проєкту;

ІК – сума інвестованих у проєкт коштів.

NPV – різниця між сумою грошового потоку, приведеного до теперішньої вартості шляхом дисконтування ($\sum \text{ЧГП}$), і сумою інвестованих у проєкт коштів (ІВ), приведених до теперішньої вартості через дисконтування ($\sum \text{ЧІ}$).

$$\text{NPV} = \sum \text{ЧГП} - \sum \text{ЧІ}, \quad (3.10)$$

де $\sum \text{ЧГП}$ – сума чистого грошового потоку від проєкту у теперішній вартості, грошових одиниць;

$\sum \text{ЧІ}$ – сума чистої (приведеної) вартості інвестованих у проєкт коштів (чисті інвестиції), грошових одиниць.

Таким чином, усі грошові потоки від інвестування та інвестиції приводяться до періоду початку вкладення коштів. У разі, якщо процес інвестування здійснюється протягом одного року, то $\text{ІВ} = \text{ЧІ}$.

Для визнання проєкту ефективним з точки зору інвестора NPV проєкту повинен бути позитивним.

Внутрішня норма прибутковості (IRR) – характеризує ту вартість інвестованого капіталу (ставку дисконту), при якій Чистий приведений дохід дорівнює нулю ($\text{NPV} = 0$). Тобто – це максимальна вартість грошей, які може залучити інвестор для фінансування інвестиційного проєкту.

Для оцінки ефективності проєкту значення IRR необхідно зіставити зі ставкою дисконту. Якщо значення IRR перевищує ставку дисконту (середньозважену вартість капіталу), то проєкт є інвестиційно привабливим і рекомендується до реалізації.

Для визначення IRR на практиці вибирають дві ставки дисконтування $d_1 < d_2$ таким чином, щоб в інтервалі (d_1, d_2) функція $\text{NPV} = f(d)$ змінювала своє значення з «+» на «-» чи з «-» на «+». Далі застосовують формулу:

$$\text{IRR} = d_1 + \frac{\text{NPV}_{d_1}}{\text{NPV}_{d_1} - \text{NPV}_{d_2}} \cdot (d_2 - d_1), \quad (3.11)$$

де d_1, d_2 – вибрані ставки дисконтування;

NPV_{d1}, NPV_{d2} – чистий приведений дохід проєкту при ставках дисконтування d_1 і d_2 відповідно.

Точність обчислень зворотно пропорційна довжині інтервалу (d_1, d_2).

Індекс доходності (ІД) показує, яку суму приросту приведенного чистого грошового потоку від проєкту дає 1 одиниця коштів, які інвестовано у проєкт. Визначається за формулою:

$$ІД = ЧГП / ЧІ \quad (3.12)$$

Цей показник може бути використаний в якості критерію при оцінці кількох альтернативних інвестиційних проєктів, тому що, чим більше значення ІД, тим вище віддача кожної грошової одиниці, вкладеної в проєкт.

Якщо значення ІД менше 1, проєкт повинний бути відхилений, так як він не принесе бажаний дохід інвестору.

Період окупності (ПО) – період повернення інвестицій. При оцінці ефективності період окупності, як правило, виступає лише у виді обмеження.

Показник періоду окупності визначається за формулою (якщо дохід за роками реалізації проєкту розподілений рівномірно):

$$ПО = ІВ / ГП, \quad (3.13)$$

де $ІВ$ – інвестиційні вкладення в проєкт, грошових одиниць;

$ГП$ – річний грошовий потік підприємства (формула 3), грошових одиниць;

Період окупності з урахуванням дисконтування ($ПО_{диск}$) – тривалість періоду від вкладення інвестицій до моменту окупності з урахуванням дисконтування:

$$ПО_{диск} = ЧП / ЧГП_{1пер}, \quad (3.14)$$

де $ЧГП_{1пер}$ – середня сума приведенного чистого грошового потоку за 1 період – визначається як середньоарифметична величина (при короткострокових вкладення – за 1 місяць, при довгострокових – за один рік), грошових одиниць

Даний показник характеризує рівень інвестиційних ризиків, які пов'язані з ліквідністю: чим більше період окупності інвестицій, тим вищий рівень інвестиційних ризиків.

Рентабельність інвестицій (P_i) – визначається як відношення чистого приведенного прибутку від проєкту до приведеної суми інвестиційних вкладень, яке виражено у відсотках:

$$P_i = \text{ЧПП}_{\text{сер.}} / \text{ЧП} * 100, \quad (3.15)$$

де $\text{ЧПП}_{\text{сер.}}$ – усереднений чистий приведений прибуток від проєкту, грошових одиниць

В таблиці 3.7 представлена оцінка економічної ефективності проєкту з впровадження нового продукту.

Таблиця 3.7

**Розрахунок показників економічної ефективності проєкту
з виробництва нового продукту**

Показники	Період реалізації проєкту, роки		Усього
	0	1	
ІС, сума інвестованих у проєкт коштів, тис. грн	4895		4895
ЧІ, чиста (приведена) вартість інвестованих у проєкт коштів, тис. грн	4895		4895
Грошовий потік від проєкту, тис. грн	3441	3441	6882
Середньозважена вартість капіталу (СВК), %			
Коефіцієнт дисконтування	1,00	0,76	
Дисконтований грошовий потік у році, тис. грн	3441	2607	6048
Дисконтований грошовий потік наростаючим підсумком, тис. грн	3441	6048	6048
Приріст дисконтованого чистого прибутку від проєкту, тис. грн	3441	2607	6048
Чистий дохід (ЧД), тис. грн	6882 - 4895 =		1987
Чистий приведений дохід (NPV), тис. грн	6048 - 4895 =		1153
Внутрішня норма доходності (IRR), %	Функція «БСД»		36%
Індекс доходності (ІД)	6048 / 4895 =		1,24
Період окупності (ПО), роки	4895 / 3441 =		1,42
Період окупності з врахуванням дисконтування (ПОдис.), років	1 + (4895 - 3441) / 2607 =		1,56
Рентабельність інвестицій (Ri) за весь період реалізації проєкту, %	6048 / 4895 / 2 * 100=		61,78

Інвестиційна ефективність проєкту з впровадження нового продукту характеризують наступні результати оцінки:

- 1) чистий приведений дохід від проєкту (NPV) становить 1153,00 тис. грн;
- 2) внутрішня норма прибутковості (IRR) становить 36%, що перевищує середньозважену вартість капіталу (32%);
- 3) індекс доходності дорівнює 1,24;
- 4) інвестиційні кошти для виробництва додаткового обсягу нового продукту окупляться: без врахування дисконтування – за 1,42 року, з урахуванням дисконтування – за 1,56 року;
- 5) річна рентабельність інвестицій становить 61,78%;
- 6) інвестиції в проєкт складають 4895,00 тис. грн.

Отже проєкт інвестиційно привабливий та економічно ефективний.

Результати оцінки свідчить про економічну ефективність інвестиційного проєкту виробництва додаткового обсягу нового продукту.

3.5. Оцінка впливу запропонованого заходу на основні техніко-економічні показники ТОВ «Вінтрест»

Вплив заходу на основні техніко-економічні показники ТОВ «Вінтрест» представлено в таблиці 3.8.

Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності ТОВ «Вінтрест» до й після впровадження проєкту представлені у таблиці 3.9.

Таблиця 3.8

**Вплив запропонованого заходу на основні техніко-економічні показники
ТОВ «Вінтрест»**

№	Найменування заходів	Інвестиції, тис. грн			Зміни показників діяльності підприємства (±)											Строк окупності інвестицій, роки
		Усього	У тому числі в		Обсяг реалізованої продукції , тис. грн	Собівартість, тис. грн						Прибуток до оподаткування, тис. грн	Чистий прибуток, тис. грн	Чисельність зайнятих, осіб		
			Основні фонди (нематеріальні активи)	оборотні кошти		Усього	у тому числі:									
							Матеріальні витрати	Витрати на оплату праці	Відрахування на соціальні заходи	Амортизація основних фондів (нематеріальних активів)	Інші операційні витрати					
1.	Виробництво нового продукту «Каберне безалкогольне напівсолодке»	4895		4895	18183	13987	10399	1412	311	-	1865	4196	3441	-	1,42	

Таблиця 3. 9

Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності ТОВ «Вінтрест» до й після впровадження проєкту

Показники	Звітний рік	Проєкт	Відхилення (±)	
			абс.	відн.
1. Середньорічна виробнича потужність, тис.	1120	1120	0	0,00
2. Фактично вироблено продукції, тис. дал	659	664	5	0,76
3. Коефіцієнт використання виробничої потужності, частки	0,59	0,59	0,00	-
4. Обсяг виробленої промислової продукції (без ПДВ, акцизу), тис. грн	321378	339562	18183	5,66
– у діючих цінах				
– у порівнянних цінах	315477	333661	18183	5,76
5. Обсяг реалізованої продукції в діючих оптових цінах (без ПДВ, акцизу), тис. грн	320726	338909	18183	5,67
6. Середньорічна вартість основних фондів основного виду діяльності, тис. грн	85206	85206	0	0
7. Фондовіддача по продукції, грн	3,703	3,916	0,213	5,764
8. Середній залишок оборотних коштів, тис. грн	112235	117130	4895	4,36
9. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, частки	2,86	2,89	0,04	1,25
10. Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу, осіб	37	37	0	0,00
11. Середньорічний виробіток одного працівника, грн/грн	8526	9018	491,45	5,76
12. Операційні витрати на виробництво продукції, тис. грн, у тому числі:	283450	297438	13987	4,93
– матеріальні витрати	240933	251332	10399	4,32
– витрати на оплату праці	31180	32592	1412	4,53
– відрахування на соціальні заходи	6859	7170	311	4,53
– амортизація	1209	1209	0	0,00
– інші операційні витрати	3270	5135	1865	57,03
13. Витрати на 1 грн продукції, грн/грн	0,882	0,876	-0,006	-0,68
14. Матеріалоємність продукції, грн/грн	0,750	0,740	-0,010	-1,27
15. Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн	204320	218307	13987	5,25
16. Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	7135,9	11332	4196	58,80
17. Чистий прибуток, тис. грн	4379,9	7821	3441	78,56
18. Рентабельність капіталу, %	2,22	3,87	1,65	-
19. Рентабельність продукції, %	2,14	3,58	1,44	-

Як видно з таблиці 3.9, в результаті впровадження інвестиційного проєкту чистий прибуток підприємства в плановому році збільшиться на 3441,00 тис. грн або 78,56% у порівнянні з наступним роком, при цьому обсяг реалізованої продукції в діючих оптових цінах збільшиться на 5,67%, а операційні витрати на виробництво – на 4,93%, тобто темпи зростання виручки від реалізації будуть випереджати темпи зростання операційні витрат, що є позитивним. Це приведе до зниження витрат на 1 грн продукції та матеріалоємності на 0,68% та 1,27% відповідно.

У зв'язку із цими змінами в проєктному році збільшиться значення показників рентабельності: на 1,65% – рентабельність капіталу, та на 1,44% – рентабельність продукції.

Також в проєктному році збільшаться показники: фондівдача – на 0,213 грн/грн; коефіцієнт оборотності оборотних коштів – на 0,04; середньорічний виробіток одного працівника – на 0,04%.

Таким чином в проєктному році підвищиться ефективність роботи підприємства в цілому.

Тобто реалізація інвестиційного проєкту з впровадження нової технології приведе до позитивних змін у господарській діяльності ТОВ «Вінтрест».

Висновки за розділом 3

Аналіз ефективності інвестиційного проєкту показав, що інвестиційна ефективність проєкту з впровадження нового продукту характеризують наступні результати оцінки:

- 1) чистий приведений дохід від проєкту (NPV) становить 1153,00 тис. грн;
- 2) внутрішня норма прибутковості (IRR) становить 36%, що перевищує середньозважену вартість капіталу (32%);
- 3) індекс доходності дорівнює 1,24;
- 4) інвестиційні кошти для виробництва додаткового обсягу нового

продукту окупляться: без врахування дисконтування – за 1,42 року, з урахуванням дисконтування – за 1,56 року;

5) річна рентабельність інвестицій становить 61,78%;

6) інвестиції в проєкт складають 4895,00 тис. грн.

Отже проєкт інвестиційно привабливий та економічно ефективний.

Результати оцінки свідчить про економічну ефективність інвестиційного проєкту виробництва додаткового обсягу нового продукту.

Аналіз техніко-економічних показників виробничо-господарської діяльності ТОВ «Вінтрест» до й після впровадження проєкту показав, що в результаті впровадження інвестиційного проєкту чистий прибуток підприємства в плановому році збільшиться на 3441,00 тис. грн або 78,56% у порівнянні зі нинішнім роком, при цьому обсяг реалізованої продукції в діючих оптових цінах збільшиться на 5,67%, а операційні витрати на виробництво – на 4,93%, тобто темпи зростання виручки від реалізації будуть випереджати темпи зростання операційні витрат, що є позитивним. Це приведе до зниження витрат на 1 грн продукції та матеріалоемності на 0,68% та 1,27% відповідно.

У зв'язку із цими змінами в проєктному році збільшиться значення показників рентабельності: на 1,65% – рентабельність капіталу, та на 1,44% – рентабельність продукції.

Також в проєктному році збільшаться показники: фондоддача – на 0,213 грн/грн; коефіцієнт оборотності оборотних коштів – на 0,04; середньорічний виробіток одного працівника – на 0,04%.

Таким чином в проєктному році підвищиться ефективність роботи підприємства в цілому.

Тобто реалізація інвестиційного проєкту з впровадження нової технології приведе до позитивних змін у господарській діяльності ТОВ «Вінтрест».

ВИСНОВКИ

На основі проведеного аналізу доцільно визначити витрати як вартісну оцінку ресурсів, спожитих підприємством у процесі здійснення господарської діяльності. Можна зробити висновок, що витрати є ширшою економічною категорією, яка характеризує споживання ресурсів підприємства у процесі господарської діяльності. Тоді як собівартість продукції являє собою сукупність витрат, безпосередньо пов'язаних із виробництвом та реалізацією продукції, виражених у грошовій формі.

Таким чином, собівартість є похідною категорією від витрат і виступає одним із найважливіших показників ефективності діяльності підприємства.

Ключова відмінність між досліджуваними категоріями полягає в тому, що витрати відображають загальний процес споживання ресурсів у ході господарської діяльності підприємства, тоді як собівартість продукції характеризує частину цих витрат, безпосередньо пов'язану з виробництвом і реалізацією конкретної продукції.

Собівартість продукції є економічною категорією, що відображає в грошовій формі сукупність витрат підприємства на виробництво та реалізацію продукції. Вона характеризує ефективність використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів та виступає важливим інструментом ціноутворення, планування й оцінки результатів діяльності підприємства.

Собівартість продукції є однією з найважливіших економічних категорій, яка характеризує рівень витрат підприємства на виробництво та реалізацію продукції. Вона відіграє важливу роль у системі управління підприємством, оскільки використовується для формування цін, визначення прибутку, оцінки ефективності виробництва та прийняття управлінських рішень.

Собівартість продукції безпосередньо впливає на конкурентоспроможність підприємства, його фінансові результати та

перспективи розвитку. В умовах ринкової економіки особливого значення набуває проблема зниження собівартості продукції шляхом ефективного використання ресурсів та впровадження сучасних методів управління витратами.

Класифікація витрат має важливе значення для організації бухгалтерського обліку, планування, аналізу та контролю діяльності підприємства. Раціональне управління витратами дозволяє забезпечити ефективне функціонування підприємства, підвищити рівень прибутковості та зміцнити конкурентні переваги.

Зниження собівартості продукції є важливим резервом підвищення прибутковості підприємства та зміцнення його конкурентних позицій на ринку.

Компанія «Вінтрест» працює з 2002 року, заслуживши за ці роки звання лідера Одеського регіону за рівнем технологій у сфері вирощування та переробки винограду. Виноградники «Вінтресту» розташовані у сприятливому ландшафтному кліматичному середовищі біля моря. Перші лози сертифікованих саджанців французьких та німецьких клонів були закладені у 1999 році, далі закладка тривала до 2006 року.

ТОВ «Вінтрест» – перша в Україні виноробна компанія повного циклу, орієнтована на виробництво виноматеріалів преміум-класу для реалізації виноробним підприємствам.

Сьогодні «Вінтрест» – це 650 гектарів виноградників європейських сортів, сучасний переробний виноробний комплекс, а також цехи для зберігання та розливу вин, у тому числі ігристих.

Сучасне обладнання та співпраця з постачальниками найкращих витратних матеріалів, необхідних для виноробства, забезпечує європейський рівень виноробства на всіх його стадіях.

Аналіз господарської діяльності за два роки показав наступне. У звітному році в порівнянні з базисним роком збільшився фактичний випуск

продукції на 9 тис. дали (1,38%) при незмінній величині виробничої потужності – 1120 тис. дал на рік.

Виробнича потужність використовується даним підприємством у базисному 39% році на та звітному році на 59%.

Обсяг виробленої продукції у діючих оптових цінах ТОВ «Вінтрест» та чистий дохід від реалізації продукції у звітному році збільшився відповідно на 3,09% та 2,3%. Це свідчить про те, що попит на продукцію підприємства повільно збільшується, відбулося збільшення цін на продукцію та спостерігаються тенденції щодо структурних змін у бік випуску більш дешевої продукції.

Показник фондівддачі збільшився з 3,671 грн/грн до 3,703 грн/грн на 0,03 грн (0,85%) та знаходиться на високому рівні. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів зменшився на 0,04 обороту (-1,28%) та має значення, властиве виноробній галузі. Це свідчить про те, що ТОВ «Вінтрест» неефективно використовує вкладення в оборотний капітал.

У звітному році у ТОВ «Вінтрест» збільшилася середньооблікова чисельність штатних працівників на 3 особи, при цьому продуктивність праці зменшилася на 642,31 тис. грн на 1 працівника або на 7,01%. На тлі збільшення обсягу виробництва продукції на 3,09% та зменшення фонду оплати праці (3,23%) це недоцільні негативні зміни, які свідчать про неефективне використання фонду оплати праці.

Операційні витрати ТОВ «Вінтрест» на тлі збільшення обсягу виробництва збільшилися у звітному році в порівнянні з базисним роком на 5,57%. Темп зростання операційних витрат є швидшим за темп збільшення обсягу виробленої продукції у діючих цінах (3,09%). Це сприяло збільшенню витрат на 1 грн виробленої продукції на 0,02 копійки. Витрати на 1 гривню виробленої продукції у звітному році склали 0,882 грн.

Діяльність підприємства за два роки є прибутковою. Збільшення витрат на 1 гривню привело до зниження фінансового результату на 2415,00 тис. грн. У звітному році сума чистого прибутку зменшилася на 3926,00 тис. грн

та становить 4380,00 тис. грн навпроти чистого прибутку в базисному році 8306,00 тис. грн. Загалом ефективність діяльності ТОВ «Вінтрест» знаходиться на низькому рівні, за усіма показниками окрім фондівіддачі спостерігається тенденція до погіршення. Для підвищення ефективності діяльності підприємства необхідно вжиття організаційно-економічних заходів, особливо в сферах виробництва, управління основним та оборотним капіталом, які дозволять повернути ТОВ «Вінтрест» до спрямованості на підвищення економічної ефективності її господарської діяльності.

Аналіз ефективності інвестиційного проєкту показав, що інвестиційна ефективність проєкту з впровадження нового продукту характеризують наступні результати оцінки:

- 1) чистий приведений дохід від проєкту (NPV) становить 1153,00 тис. грн;
- 2) внутрішня норма прибутковості (IRR) становить 36%, що перевищує середньозважену вартість капіталу (32%);
- 3) індекс доходності дорівнює 1,24;
- 4) інвестиційні кошти для виробництва додаткового обсягу нового продукту окупляться: без врахування дисконтування – за 1,42 року, з урахуванням дисконтування – за 1,56 року;
- 5) річна рентабельність інвестицій становить 61,78%;
- 6) інвестиції в проєкт складають 4895,00 тис. грн.

Отже проєкт інвестиційно привабливий та економічно ефективний.

Результати оцінки свідчить про економічну ефективність інвестиційного проєкту виробництва додаткового обсягу нового продукту.

Аналіз техніко-економічних показників виробничо-господарської діяльності ТОВ «Вінтрест» до й після впровадження проєкту показав, що в результаті впровадження інвестиційного проєкту чистий прибуток підприємства в плановому році збільшиться на 3441,00 тис. грн або 78,56% у порівнянні з наступним роком, при цьому обсяг реалізованої продукції в діючих оптових цінах збільшиться на 5,67%, а операційні витрати на

виробництво – на 4,93%, тобто темпи зростання виручки від реалізації будуть випереджати темпи зростання операційні витрат, що є позитивним. Це приведе до зниження витрат на 1 грн продукції та матеріалоемності на 0,68% та 1,27% відповідно.

У зв'язку із цими змінами в проєктному році збільшиться значення показників рентабельності: на 1,65% – рентабельність капіталу, та на 1,44% – рентабельність продукції.

Також в проєктному році збільшаться показники: фондівіддача – на 0,213 грн/грн; коефіцієнт оборотності оборотних коштів – на 0,04; середньорічний виробіток одного працівника – на 0,04%.

Таким чином в проєктному році підвищиться ефективність роботи підприємства в цілому.

Тобто реалізація інвестиційного проєкту з впровадження нової технології приведе до позитивних змін у господарській діяльності ТОВ «Вінтрест».

Отже мета роботи досягнена: обґрунтовано стратегію зниження витрат на ТОВ «Вінтрест».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гринчуцький В. І., Карапетян Е. Т., Погріщук Б. В. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 304 с.
2. Нападовська Л. В. Управлінський облік : підручник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 648 с.
3. Глушач Ю., Фальченко О. Методичні аспекти обліку витрат та калькулювання собівартості продукції у вітчизняній та зарубіжній обліковій практиці. *Економіка та суспільство*. 2021. № 29. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/587?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 19.02.2026)
4. Колісник О., Суходольська Д. Оцінка впливу виробничих витрат на собівартість продукції. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3076/2999> (дата звернення: 19.02.2026)
5. Вергун В. С., Цвек О. В., Воронко Р. М. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції та напрями їх удосконалення. Вісник ЛТЕУ. *Економічні науки*. 2022. № 69. С. 30-39.
6. Яценко В. Ф. Класифікація систем обліку витрат на виробництво та калькулювання собівартості продукції. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Економіка. 2020. № 1. С. 268-173.
7. Яковенко Р. В. Види цін та собівартість продукції. 2020. 215 с.
8. Кудирко О. М., Коцербуба Н. В. Сучасні підходи обліку та аналізу собівартості готової продукції. *Український економічний часопис*. 2025. № 9. С. 63–67.
9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318.
10. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 728 с.

11. Податковий кодекс України: Закон від 02.12.2010 № 2755-VI. Київ: Верховна Рада України (ВВР). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 08.02.2026)
12. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський управлінський облік : підручник. Житомир : ПП «Рута», 2018. 480 с.
13. Бойчик І. М. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ : Атіка, 2018. 528 с.
14. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств : підручник. Київ : КНЕУ, 2017. 519 с.
15. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. Київ : Знання, 2019. 654 с.
16. Герасимчук В. Г. Економіка та організація виробництва : підручник. Київ : Знання, 2019. 678 с.
17. Давидов Г. М. Облік і аудит : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 624 с.
18. Лень В. С. Бухгалтерський облік в Україні : основи та практика : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 608 с.
19. Фінансовий менеджмент : підручник / за ред. А. М. Поддєрьогіна. Київ : КНЕУ, 2019. 536 с.
20. Круш П. В. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ : Каравела, 2018. 416 с.
21. Любушин М. П., Лещенко В. Б. Економіка підприємства : підручник. Київ : Кондор, 2021. 584 с.
22. Ковальов В. В. Економіка підприємства та управління витратами : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 312 с.
23. Абасова А. А., Мамедова К. М., Алекперова Л. А. Класифікація витрат та методи управління ними в системі стратегічного контролю. *Економіка і регіон*. 2023. № 1(88). С. 152–159.

24. Крот Ю. М., Пастернак Я. П. Формування ефективної системи управління витратами підприємств. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Економічні науки. 2019. № 33. С. 130–134.
25. Чумак Г. Бюджетування як складова системи управління витратами. *Вісник Хмельницького національного університету*. Економічні науки. 2023. Т. 316. № 2. С. 33–38.
26. Лопатовська О., Островська О. Інноваційні методи управління витратами в сучасних умовах господарювання. *Вісник Хмельницького національного університету*. Економічні науки. 2023. Т. 322. № 5. С. 220–227.
27. Черняєва О. О. Особливості формування системи управління витратами підприємства: теоретичний аспект. *Наукові праці МАУП*. Економічні науки. 2017. № 1. С. 84–89.
28. Гусаренко Н. Ю., Яловега Л. В. Собівартість продукції та шляхи її зниження. Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : IV Всеукр. науково-практ. Інтернет-конф., м. Полтава. Полтава, 2021. С. 71–72.
29. Чумак Г. Управління витратами підприємства: функціональний аспект. *Modeling the Development of the Economic Systems*. 2022. № 6. С. 145–151.
30. Дударенко Н. С., Гречко А. В. Теоретико-методичні засади управління витратами підприємства. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2016. № 17. С. 248–255.
31. Радіонова Н. Й. Генезис категоріального апарату процесу управління витратами підприємства. *Економічний простір*. 2018. № 131. С. 190–201.
32. Бержанір І. А. Витрати підприємства: сутність та особливості управління в сучасних умовах. *Sustainable Socio-Economic Development Journal*. 2023. № 1–2. С. 35–41.

33. Орлов О. О. Планування діяльності промислового підприємства : підручник. Київ : Скарби, 2017. 336 с.
34. Федоренко В. Г. Економіка і організація виробництва : підручник. Київ : Алерта, 2019. 543 с.
35. Чумак Г. М. Управління витратами підприємства: функціональний аспект. *Modeling the Development of the Economic Systems*. 2022. № 6. С. 145–151.
36. Гетьман О. О, Шаповал В. М. Економіка підприємства : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 488 с.
37. Бержанір І. А. Витрати підприємства: сутність та особливості управління в сучасних умовах. *Sustainable Socio-Economic Development Journal*. 2023. № 1–2. С. 35–41.
38. Дударенко Н. С., Гречко А. В. Теоретико-методичні засади управління витратами підприємства. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2016. № 17. С. 248–255.
39. Радіонова Н. Й. Генезис категоріального апарату процесу управління витратами підприємства. *Економічний простір*. 2018. № 131. С. 190–201.
40. Черняєва О. О. Особливості формування системи управління витратами підприємства: теоретичний аспект. *Наукові праці МАУП. Економічні науки*. 2017. № 1. С. 84–89.
41. Олійник Л.В. Аналіз та планування собівартості продукції в системі управління витратами підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2017, № 5. С. 141-147.
42. Лаврик У. В., Бондик К. Ю. Сучасні підходи до управління витратами промислових підприємств. *Наукові праці КНТУ. Економічні науки*. 2013. Вип. 24. С. 360–369.
43. Олійник Т.І., Бондар Д.В. Стратегія зниження витрати підприємства. *Молодий науковець*. №4 (128). 2024. С. 209-214.

44. Михайленко О.В., Лаленко Т.В. Управління витратами і цінова політика на підприємстві. *Економіка і суспільство*. 2017. Випуск 12. С. 304-309.
45. ТОВ «ВІНТРЕСТ» 33140864. Youcontrol.com: веб-сайт. URL: https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/company_details/33140864/ (дата звернення: 12.03.2026)
46. Винзавод «Вінтрест». URL: <https://funtime.kiev.ua/where-to-go/vinzavod-vintrest> (дата звернення: 12.03.2026)
47. ТОВ «Вінтрест»: веб-сайт. URL: <https://vintrest.com.ua/> (дата звернення: 12.03.2026)
48. Завод «Вінтрест». Винний гід України: веб-сайт. URL: <https://www.uabestwine.com/zavod-vyntrest> (дата звернення: 12.03.2026)
49. Украинское вино от «Вінтрест»: формируем национальный бренд. *Напої, технології та інновації*. URL: <https://techdrinks.info/ukraynskoe-vyno-ot-vyntrest-formyruem-natsyonalnyi-brend/> (дата звернення: 12.03.2026)
50. Алкогольні тренди 2024-2025: що п'ють в Україні та світі? 26 лютого 2025 р. ТМ «Баядера»: веб-сайт. URL: <https://bayadera.ua/posts/alkogolni-trendi-sho-pyut-v-ukrayini-ta-sviti> (дата звернення: 01.04.2026)
51. Давиденко М. Рейтинг українських вин 2025: огляд кращих сортів і виробників. 2025. Engage: веб-сайт. URL: <https://engage.org.ua/rejtyng-ukrayinskyh-vyn-2025-oglyad-krashhyh-sortiv-i-vyrobnykiv/> (дата звернення: 12.03.2026)
52. Найкращі українські вина 2025 року – топ-5 від сомельє та переможці Decanter. Media Vechir. 9 Березня, 2026. Vechir.media: веб-сайт. URL: <https://vechir.media/najkrashhi-ukrayinski-vyna-2025-roku-top-5-vid-somelye-ta-peremozhcz-decanter/> (дата звернення: 03.04.2026)
53. Що цікавого в поведінці винолюбів у 2025 році? 20.12.2025. Winebox: веб-сайт. URL: <https://winebox.theheartofwine.com/shho-czikavogo-v-povedinczi-vynolyubiv-u-2025-roczy/> (дата звернення: 01.04.2026)

54. Бугайова Ю. Тренд на тверезість. В Україні зростає попит на безалкогольне вино. Чому українці все частіше обирають «здорову» альтернативу? *Forbes Ukraine*. 03 лютого 2026 року. URL: https://forbes.ua/company/trend-na-tverezist-v-ukraini-zrostaе-popit-na-bezalkogolne-vino-chomu-ukrainsi-vse-chastishe-obirayut-zdorovu-alternativu-03022026-35996?utm_source=smm&%3Butm_medium=tg (дата звернення: 03.04.2026)

55. Відміцька Ю. В Україні з'явився новий світовий тренд на тверезість: деталі. Онлайн-медіа «Інформаційне агентство «Главком». 3 лютого, 2026. URL: <https://glavcom.ua/country/society/v-ukrajini-nabirajut-populjarnist-alkoholni-naroji-1101027.html> (дата звернення: 03.04.2026)

56. Вино, пиво та міцні напої у 2025 році: можливості, виклики та тенденції. 27 січ. 2025 р. LinkedIn: веб-сайт. URL: <https://ua.linkedin.com/pulse/wine-beer-spirits-2025-opportunities-challenges-trends-moncrieff-ebkee?tl=uk> (дата звернення: 03.04.2026)

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний технологічний університет

ННІ економіки, управління і бізнесу ім. Г.Е. Вейнштейна

Кафедра національної та міжнародної економіки

Ступінь вищої освіти – перший (бакалавр)

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма «Економіка підприємства»

ДОДАТКИ
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

**на тему: «Економічне обґрунтування стратегії
зниження витрат на ТОВ «Вінтрест»**

Здобувача _____ **Богомолова Р.М.**

Керівник _____ **доцент Фрум О.Л.**

Одеса – 2026 рік

ДОДАТОК А

МЕТА, ЗАВДАННЯ ОБ'ЄКТ І ПРЕДМЕТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Метою виконання кваліфікаційної роботи є економічне обґрунтування стратегії зниження витрат на ТОВ «Вінтрест» та розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності підприємства

Завданнями роботи передбачено:

- дослідити теоретичні основи управління витратами підприємства;
- визначити сутність та особливості стратегії зниження витрат;
- провести аналіз фінансово-економічної діяльності ТОВ «Вінтрест»;
- обґрунтувати напрями вдосконалення стратегії зниження витрат ТОВ «Вінтрест»;
- оцінити економічну ефективність запропонованих заходів ТОВ «Вінтрест»

Об'єктом аналізу, узагальнень і дослідження є процес управління витратами на ТОВ «Вінтрест».

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти економічного обґрунтування стратегії зниження витрат на ТОВ «Вінтрест»

ДОДАТОК Б

ПОРІВНЯННЯ ПОНЯТЬ «ВИТРАТИ» ТА «СОБІВАРТІСТЬ ПРОДУКЦІЇ»

Таблиця 1

**Порівняльна характеристика понять «витрати» та «собівартість
продукції»**

Ознака порівняння	Витрати	Собівартість продукції
Економічна сутність	Споживання ресурсів підприємства	Вартісне вираження витрат на виробництво продукції
Обсяг охоплення	Усі витрати підприємства	Лише витрати, віднесені на конкретний вид продукції
Мета визначення	Облік, аналіз, контроль та управління	Оцінка ефективності виробництва та ціноутворення
Об'єкт віднесення	Господарська діяльність загалом	Окремий вид продукції, робіт або послуг
Результат використання	Формування фінансового результату	Визначення вартості одиниці виробленої продукції
Інформаційне призначення	Для внутрішніх і зовнішніх користувачів	Переважно для управління виробництвом та ціноутворення

ДОДАТОК В

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ МЕТОДІВ ГРУПУВАННЯ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ТА РЕАЛІЗАЦІЮ ПРОДУКЦІЇ

Рис. 1. Методи групування витрат на виробництво та реалізацію продукції

ДОДАТОК Г

ОЦІНКА РИНКУ БЕЗАЛКОГОЛЬНОГО ВИНА

Таблиця 2

Характеристика ринку безалкогольного вина України*

Ринковий показник	Характеристика
Основні технології	– вакуумна дистиляція – зворотний осмос – spinning cone technology – dealcoholization після класичного виноробства
Обсяг світового ринку	– 2025 рік: \$2,54 млрд – 2033 рік прогноз: \$5,28 млрд – середньорічне зростання: 10.0%
Найбільші світові виробники	1. Європа – Іспанія – Німеччина – Франція – Швеція 2. Австралія 3. США
Представлені бренди в Україні (імпорт)	– Carl Jung – Petit Frere – Torres Natureo – Freixenet 0.0 – Pierre Chavin – Oddbird (обмежено)
Категорія	Ціна
Базові позиції	250–350 грн
Середній сегмент	350–550 грн
Premium import	550–900 грн
HoReCa premium	900+ грн
Ємність ринку України (оцінка) 2025-2026 рр.	– ринок безалкогольного вина України: 150–350 млн грн – потенціал ринку до 2030: 1+ млрд грн
Основні аудиторії в Україні	1. Жінки 25–45 2. Автомобілісти 3. Молоді батьки 4. Люди з healthy lifestyle 5. Корпоративні події 6. Вагітні (після консультації лікаря щодо 0,0%) 7. Люди, які відмовляються від алкоголю
Можливості для українських виробників	– Одещина – Закарпаття – Миколаївщина – Бессарабія

ДОДАТОК Д
ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ
ТОВ «ВІНТРЕСТ» ЗА ДВА РОКИ

Таблиця 3

Основні техніко-економічні показники діяльності
ТОВ «Вінтрест» за два роки

Показник	Базисний рік	Звітний рік	Відхилення	
			абсолютне	відносне
1. Середньорічна виробнича потужність, тис. дал	1120	1120	0	0
2. Фактично вироблено продукції, тис. дал	650	659	9	1,38
3. Коефіцієнт використання виробничої потужності, частка	0,58	0,59	0,01	-
4. Обсяг виробленої продукції (без ПДВ і АЗ): – у діючих оптових цінах підприємства, тис. грн	311736	321378	9642	3,09
- у порівнянних цінах, тис. грн	311736	315477	3741	1,20
5. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн	313522	320726	7204	2,30
6. Середньорічна вартість основних фондів основного виду діяльності, тис. грн	84916	85206	291	0,34
7. Фондовіддача, грн/грн	3,671	3,703	0,03	0,85
8. Середній залишок оборотних коштів, тис. грн	108315	112235	3920	3,62
9. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, оборотів	2,89	2,86	-0,04	-1,28
10. Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу, осіб	34	37	3	8,82
11. Продуктивність праці, тис. грн /особу	9169	8526	-642,31	-7,01
12. Операційні витрати на виробництво продукції, тис. грн, у тому числі	268490	283450	14961	5,57
- матеріальні витрати	220162	240933	20771	9,43
- витрати на оплату праці	32219	31180	-1039	-3,23
- відрахування на соціальні заходи	7088	6859	-229	-3,23
- амортизація	5476	1209	-4267	-77,92
- інші операційні витрати	3545	3270	-275	-7,76
13. Витрати на 1 гривню виробленої продукції, грн	0,861	0,882	0,02	2,40
14. Матеріалоємність, грн	0,706	0,750	0,04	6,15
15. Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн	187782	204320	16538	8,81
16. Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	9551	7136	-2415	-25,29
17. Чистий прибуток (збиток), тис. грн	8306	4380	-3926	-47,27
18. Рентабельність продажів, %	4,30	2,22	-2,08	-
19. Рентабельність продукції, %	4,42	2,14	-2,28	-

ДОДАТОК Е
ВХІДНА ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ РОЗРАХУНКУ ІННОВАЦІЙНОГО
ПРОЄКТУ

Таблиця 4

Калькуляція витрат на виробництво та реалізацію продукту
«Каберне безалкогольне напівсолодке» та розрахунок повної
собівартості за проєктом

№ з/п	Найменування калькуляційних витрат	Витрати на 1 дал, грн	Витрати на весь обсяг додаткової продукції, тис. грн*
1	Вартість сировини й основних матеріалів з урахуванням транспортних витрат	1530,00	7650,00
2	Тара, упакування й допоміжні матеріали	381,55	1907,77
3	Паливо й електроенергія на технологічні цілі	168,33	841,65
	Матеріальні витрати всього	2079,88	10399,42
4	Основна й додаткова заробітна плата виробничих робітників	282,43	1412,16
5	Відрахування на соціальні заходи	62,14	310,68
	Виробнича собівартість	2424,45	12122,26
6	Витрати на збут	48,49	242,45
	Повна собівартість	2472,94	12364,70
7	Відсотки за кредитом	324,52	1622,60
	Повна собівартість з відсотками за кредитом	2797,46	13987,30
	Оптова ціна 1 одиниці (дал) додаткової продукції, тис. грн	3,637	

**Формування операційного грошового потоку від проєкту
(приплив коштів), тис. грн**

Склад грошового потоку	Період реалізації проєкту, роки	
	0	1
Зміна поточних витрат, у т. ч.:		
Матеріальні витрати всього	10399,42	10399,42
в тому числі		
Зміна витрат на сировину	7650,00	7650,00
Зміна витрат на тару та допоміжні матеріали	1907,77	1907,77
Зміна витрат на енергоресурси	841,65	841,65
Зміна витрат на оплату праці	1412,16	1412,16
Зміна єдиного соціального внеску	310,68	310,68
Зміни амортизації	0,00	0,00
Зміна інших витрат усього *	1865,04	1865,04
Усього Збільшення поточних витрат	13987,30	13987,30
Обсяг виробленої продукції, дал	50000,00	50000,00
Ціна одиниці продукції, тис. грн	3,637	3,637
Збільшення суми чистого доходу **	18183,49	18183,49
Збільшення прибутку до оподаткування	4196,19	4196,19
Збільшення податку на прибуток	755,31	755,31
Збільшення чистого прибутку	3440,88	3440,88
Амортизаційні відрахування від проєкту	0,00	0,00
Грошовий потік від проєкту	3440,88	3440,88

ДОДАТОК Є
ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО
ПРОЄКТУ З ВИРОБНИЦТВА НОВОГО ПРОДУКТУ

Таблиця 6

Розрахунок показників економічної ефективності проєкту
з виробництва нового продукту

Показники	Період реалізації проєкту, роки		Усього
	0	1	
ІС, сума інвестованих у проєкт коштів, тис. грн	4895		4895
ЧІ, чиста (приведена) вартість інвестованих у проєкт коштів, тис. грн	4895		4895
Грошовий потік від проєкту, тис. грн	3441	3441	6882
Середньозважена вартість капіталу (СВК), %			
Коефіцієнт дисконтування	1,00	0,76	
Дисконтований грошовий потік у році, тис. грн	3441	2607	6048
Дисконтований грошовий потік наростаючим підсумком, тис. грн	3441	6048	6048
Приріст дисконтованого чистого прибутку від проєкту, тис. грн	3441	2607	6048
Чистий дохід (ЧД), тис. грн	6882 - 4895 =		1987
Чистий приведений дохід (NPV), тис. грн	6048 - 4895 =		1153
Внутрішня норма доходності (IRR), %	Функція «ВСД»		36%
Індекс доходності (ІД)	6048 / 4895 =		1,24
Період окупності (ПО), роки	4895 / 3441 =		1,42
Період окупності з врахуванням дисконтування (ПОдис.), років	1 + (4895 - 3441) / 2607 =		1,56
Рентабельність інвестицій (Ri) за весь період реалізації проєкту, %	6048 / 4895 / 2 * 100=		61,78

ДОДАТОК Ж

ОЦІНКА ВПЛИВУ ЗАПРОПОНОВАНОГО ЗАХОДУ НА ОСНОВНІ ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ТОВ «ВІНТРЕСТ»

Таблиця 7

Вплив запропонованого заходу на основні техніко-економічні показники ТОВ «Вінтрест»

№	Найменування заходів	Інвестиції, тис. грн			Зміни показників діяльності підприємства (±)											Строк окупності інвестицій, роки
		Усього	У тому числі в		Обсяг реалізованої продукції , тис. грн	Собівартість, тис. грн							Прибуток до оподаткування, тис. грн	Чистий прибуток, тис. грн	Чисельність зайнятих, осіб	
			Основні фонди (нематеріальні активи)	оборотні кошти		Усього	у тому числі:									
						Матеріальні витрати	Витрати на оплату праці	Відрахування на соціальні заходи	Амортизація основних фондів (нематеріальних активів)	Інші операційні витрати						
1.	Виробництво нового продукту «Каберне безалкогольне напівсолодке»	4895		4895	18183	13987	10399	1412	311	-	1865	4196	3441	-	1,42	

ДОДАТОК 3
ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ВІНТРЕСТ» ДО Й ПІСЛЯ ВПРОВАДЖЕННЯ
ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЄКТУ

Таблиця 8

Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської
діяльності ТОВ «Вінтрест» до й після впровадження проєкту

Показники	Звітний рік	Проєкт	Відхилення (±)	
			абс.	відн.
1. Середньорічна виробнича потужність, тис. дал	1120	1120	0	0,00
2. Фактично вироблено продукції, тис. дал	659	664	5	0,76
3. Коефіцієнт використання виробничої потужності, частки	0,59	0,59	0,00	-
4. Обсяг виробленої промислової продукції (без ПДВ, акцизу), тис. грн	321378	339562	18183	5,66
– у діючих цінах	315477	333661	18183	5,76
5. Обсяг реалізованої продукції в діючих оптових цінах (без ПДВ, акцизу), тис. грн	320726	338909	18183	5,67
6. Середньорічна вартість основних фондів основного виду діяльності, тис. грн	85206	85206	0	0
7. Фондовіддача по продукції, грн	3,703	3,916	0,213	5,764
8. Середній залишок оборотних коштів, тис. грн	112235	117130	4895	4,36
9. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, частки	2,86	2,89	0,04	1,25
10. Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу, осіб	37	37	0	0,00
11. Середньорічний виробіток одного працівника, грн/грн	8526	9018	491,45	5,76
12. Операційні витрати на виробництво продукції, тис. грн, у тому числі:	283450	297438	13987	4,93
– матеріальні витрати	240933	251332	10399	4,32
– витрати на оплату праці	31180	32592	1412	4,53
– відрахування на соціальні заходи	6859	7170	311	4,53
– амортизація	1209	1209	0	0,00
– інші операційні витрати	3270	5135	1865	57,03
13. Витрати на 1 грн продукції, грн/грн	0,882	0,876	-0,006	-0,68
14. Матеріалоємність продукції, грн/грн	0,750	0,740	-0,010	-1,27
15. Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн	204320	218307	13987	5,25
16. Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	7135,9	11332	4196	58,80
17. Чистий прибуток, тис. грн	4379,9	7821	3441	78,56
18. Рентабельність капіталу, %	2,22	3,87	1,65	-
19. Рентабельність продукції, %	2,14	3,58	1,44	-